

FILOZOFIJA I DRUŠTVO

PREGLED SADRŽAJA
1987–2013.

Beograd 2013.

Pregled sadržaja časopisa
Filozofija i društvo 1987–2013.

YU ISSN 0353-5738
(Online) 2334-8577

Izdavač

Univerzitet u Beogradu, Institut za filozofiju i društvenu teoriju

Direktor i predsednik izdavačkog saveta
Petar Bojanić

Urednik izdavačke delatnosti
Predrag Krstić

Glavni i odgovorni urednik
Rastko Jovanov

Sekretari redakcije
Srđan Prodanović
Biljana Albahari

ISBN 978-86-82417-59-0

Tiraž 100

Priredila
Biljana Albahari

1987

POSVEĆENO PROFESORU MIHAILU MARKOVIĆU

Napomena izdavača, str. 5-6.

[Anonim]: Mihailo Marković, Biografija. Objavljeni radovi, str. 7–32.

WILLIAM LEON MCBRIDE: Markovićev jezik i duh zajednice, str. 33–44.

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Preispitivanje Marxove ideje socijalizma u svetlosti modernog shvatanja subjektivnosti, str. 45–67.

RICHARD BERNSTEIN: Filozofija: istorijska disciplina?, str. 69–85.

LJUBOMIR TADIĆ: Socijalizam i plebiscitarni cezarizam, str. 87–110.

ALBRECHT WELLMER: Jezik i intersubjektivnost, str. 111–125.

DRAGOLJUB MIČUNOVIĆ: Polis – između zajednice i države, str. 127–146.

SVETLANA KNJAZEVA: Čovek kao prirodno biće, str. 147–159.

SVETOZAR STOJANOVIĆ: Zatvorena ili otvorena dijalektika?, str. 161–170.

ALEKSANDAR KRON: Temporalne modalnosti i modalni vremenski operatori, str. 171–184.

NEBOJŠA POPOV: Unutarnja i spoljna sloboda, str. 185–207.

VOJISLAV KOŠTUNICA: Načelo jednoglasnosti i jugoslovenski federalizam, str. 209–225.

ZORAN ĐINDIĆ: Zajednica, priroda, građanski rat – Hobbes i Marx, str. 227–257.

MILAN SUBOTIĆ: Bakunjin i srpski socijalisti sedamdesetih godina prošlog veka, str. 259–278.

LASLO SEKELJ: Lenjinovo shvatanje diktature proletarijata, str. 179–302.

SLOBODAN SIMOVIĆ: Problem totaliteta, str. 303–318.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Jugoslavija – kako je video Sima Marković, str. 319–334.

1989

II

SLOBODAN SIMOVIĆ: Transcendentalno Ja i metodički solipsizam, str. 7–23.

ZORAN OBRENOVIĆ: Problematična samorazumljivost normativnog i jugoslovenski marksizam, str. 25–48.

DEJAN TRIČKOVIĆ: Konfliktne paradigme antropologije, str. 49–68.

MILAN SUBOTIĆ: Prilog istoriji ideje pravne države u Srbiji, str. 69–92.

VOJISLAV KOŠTUNICA: Alternativne ideje o socijalizmu u Jugoslaviji 1945–1947, str. 93–159.

KOSTA ČAVOŠKI: Jugoslavija i jugoslovenstvo u delima Dobrice Čosića, str. 161–195.

NEBOJŠA POPOV: Kriza međuratnog jugoslovenskog društva, str. 197–260.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Politika naciokratija u Jugoslaviji, str. 261–275.

LJUBOMIR TADIĆ: O prijateljstvu i mržnji, str. 277–287.

1991

III

POSVEĆENO LJUBOMIRU TADIĆU

DRAGOLJUB MIČUNOVIĆ: Ljubomir Tadić u filozofiji, pravu i politici, str. 5–7.

TRIVO INDIĆ: Autoritet i autoritarnost u delu Ljubomira Tadića, str. 9–19.

MILAN PODUNAVAC: Cezarizam: O jednom pojmu u političkoj teoriji Ljubomira Tadića, str. 21–35.

DUŠAN KUZMANOVIĆ: Berk i Pejn, str. 37–58.

ANDRIJA GAMS: Pojam otuđenosti u sociologiji, str. 59–108.

MIHAILO MARKOVIĆ: Pojam istine u kritičkoj društvenoj nauci, str. 109–132.

SLOBODAN SIMOVIĆ: „Solus ipse“ kao hipotetički ekstrem, str. 133–148.

DRAGANA OBRADOVIĆ: Kritički horizont „Frankfurtske škole“, str. 149–168.

- MILORAD EKMEČIĆ: Savremeni istočnoevropski intelektualac i Makijaveli, str. 169–178.
 WILLIAM LEON MCBRIDE: Kapitalizam, socijalizam i novi svetski poredak – jedan američki pogled, str. 179–193.
 MILAN SUBOTIĆ: Od kritike do rezignacije – postsocijalistička melanholija, str. 195–209.
 BOŽIDAR JAKŠIĆ: Kriza Jugoslavije, str. 211–231.
 STJEPAN GREDELJ: Društveni pokreti bez društvenih promena: 'Logika' aktualne jugoslovenske zagonetke, str. 233–256.
 SVETOZAR STOJANOVIĆ: Jugoslovenska kriza i srpsko nacionalno pitanje, str. 257–274.
 ZORAN OBRENOVIĆ: Novi evropski poredak i Srbija, str. 275–289.
 NADEŽDA JOVANOVIĆ: Srpsko-hrvatski odnosi u svetlosti stavova dr Dragoljuba Jovanovića, str. 291–322.
 MILICA INDIĆ: Ljubomir Tadić: Bibliografija, str. 323–349.

1993

IV

ANTIFAŠIZAM

ČLANCI I STUDIJE

- STEFANO BIANCHINI: Italija i Jugoslavija u kandžama rata. Italijani partizani, Italijani zarobljenici i problem nacionalnog iskupljenja 1943–1945, str. 11–40.
 FRANCESCO PRIVITERA: Italija u Jugoslaviji: od imperijalnog sna do poraza 1941–1943, str. 41–59.
 TODOR KULJIĆ: Bespomoćni antifašizam, str. 61–73.
 NEBOJŠA POPOV: Populizam Dimitrija Ljotića, str. 75–108.

NAUČNI SKUP „JUGOSLAVIJA U DRUGOM SVETSKOM RATU 1941. GODINE“

- SVETOZAR STOJANOVIĆ: Jugokomunizam i antifašizam, str. 111–116.
 DUŠAN BILANDŽIĆ: Skriveni nacionalni program u KPJ, str. 116–120.
 MILOVAN ĐILAS: Atmosfera uoči 4. jula 1941. godine, str. 120–121.
 BOŽIDAR–GAJO SEKULIĆ: Savremeni antifašizam je civilini, str. 121–123.
 MILAN BULAJIĆ: Ustanak, genocid i „zaborav“, str. 124–127.
 ZORAN LAKIĆ: Pitanje o Sandžaku, str. 127–128.
 MLADEN COLIĆ: Elementi građanskog rata, str. 128–129.
 MILOVAN ĐILAS: Sovjetski uzori, str. 129–131.
 RADE BULAT: Da li je ova zemlja naša zabluda ili nije, str. 131–132.
 BOŽIDAR JAKŠIĆ: Suprotstaviti se novom fašizmu, str. 133–136.
 MILAN POPOVIĆ: Kombinacija ponavljanja i promene, str. 137–139.
 DRAGUTIN LEKOVIĆ: Uzroci krize realnog socijalizma, str. 139–141.
 EDUARD ČALIĆ: Spremaju se novi genocidni ratovi, str. 141–143.
 BRANKO HORVAT: Zašto smo danas u ovoj situaciji?, str. 144–153.
 BOŽIDAR–GAJO SEKULIĆ: Armija kao organ sile partijske države, str. 153–155.
 MILUTIN FOLIĆ: Partizanske jedinice u Hrvatskoj bile su sastavljene od srpskih elemenata, str. 156.
 ZORAN LAKIĆ: Mase slijede pobjedničku stranu, str. 156–157.
 BRANKO HORVAT: Štetan je ulazak armije u politiku, str. 157–160.
 BRANKO PETRANOVIĆ: Oblici građanskog rata, str. 160–167.
 DOBRICA ČOSIĆ: Mogućnosti – nemogućnosti obnove Jugoslavije posle aprilskog sloma 1941. godine, str. 168–172.
 SLOBODAN NEŠOVIĆ: Činjenice na koje treba upozoriti, str. 173.
 PERO DAMJANOVIĆ: Srpski mentalitet i Titova veličina, str. 174–183.
 LJUBOMIR TADIĆ: Permanentni građanski rat, str. 184–187.
 MILOVAN ĐILAS: Postoji izlaz iz komunizma, str. 188–189.
 NEBOJŠA POPOV: Građanski rat kao reka ponornica, str. 189–193.
 BOŽIDAR–GAJO SEKULIĆ: Rat će najteže pogoditi Bosnu i Hercegovinu, str. 193–194.
 DOBRICA ČOSIĆ: Jugoslovenstvo kao istorijska svest srpskog naroda je poraženo, str. 194–196.
 BOŽIDAR–GAJO SEKULIĆ: Razmišljam iznad relacije optimizam-pesimizam, str. 197.
 BRANKO HORVAT: Kako izvesti modernizaciju u Jugoslaviji, str. 197–199.
 DOBRICA ČOSIĆ: Fašizam je uvezena ideologija, str. 199–200.

- LJUBOMIR TADIĆ: Broz je vladao serijom državnih udara, str. 200–201.
STEFANO BIANCHINI: Ujedinjeni jugoslovenski narodi su značili nešto u svetu, str. 202–203.
VESNA PEŠIĆ: Modernizacija i tragizam srpskog naroda, str. 203–208.
BRANKO HORVAT: Ekstremni nacionalizam je fašizam, str. 209.
PERO DAMJANOVIĆ: Moglo bi se reći da sam đilasovac, str. 209–212.
ZDRAVKO ANTONIĆ: Pitanje o nastanku federalne jedinice Bosne i Hercegovine, str. 212–213.
MILOVAN ĐILAS: Odluka o Bosni je donešena u ratu, str. 214–215.
BRANKO PETRANOVIĆ: Srbi i Jugoslavija, str. 215–221.

1994

V

RETORIKA I DEMOKRATIJA

- LJUBOMIR TADIĆ: Retorika i demokratija, str. 9–29.
JEAN-PIERRE FAYE: Retorika i totalitarni jezici, str. 31–36.
SRETEN PETROVIĆ: Retorika i demokratija danas, str. 37–50.
JOVAN ARANĐELOVIĆ: Retorika i demokratski duh, str. 51–75.
JELENA BERBEROVIĆ: Kritika nauke i demokratija: Kritička pozicija Paula Feyerabenda, str. 77–85.
VOJIN SIMEUNOVIĆ: Čovjek i jezik, str. 87–103.
MILAN PODUNAVAC: Politika i retorika, str. 105–111.
SLOBODAN SAMARDŽIĆ: Govor u politici, str. 113–132.
JASNA LEVINGER: Situiranje jezičke upotrebe, str. 133–139.
TANJA OSTOJIĆ: Principi jezičke komunikacije, str. 141–160.
DRAGAN ŽUNIĆ: Retorika ćutnje, str. 161–168.
ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Retorika kao veština zavođenja masa, str. 169–172.
MILENKO KARAN: Jezik i njegov gospodar – onaj komunistički, str. 173–177.
ZORAN VIDOJEVIĆ: Novi žargon autentičnosti, str. 179–184.

VI

TEORIJSKE PRETPOSTAVKE RAZUMEVANJA RASPADA JUGOSLAVIJE

- BOŽIDAR JAKŠIĆ: Teorijske pretpostavke razumevanja raspada Jugoslavije, str. 9–11.
SVETOZAR STOJANOVIĆ: Glavni činioci nasilnog raspada Jugoslavije, str. 13–24.
JOHAN GALTUNG: Četiri teze o jugoslovenskoj krizi, str. 25–27.
ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Nekoliko teza o teorijskim pretpostavkama za slom Jugoslavije, str. 29–46.
LASLO SEKELJ: Uzroci raspada Jugoslavije, str. 47–65.
ANDRIJA KREŠIĆ: Zašto je Jugoslavija dvaput propala, str. 67–83.
DESIMIR TOŠIĆ: Više praktičke nego teorijske pretpostavke, str. 85–95.
BOŽIDAR JAKŠIĆ: Omladina između rata i mira – slučaj bivše Jugoslavije, str. 97–106.
MOMČILO ZEČEVIĆ: O uzrocima jugoslovenske krize u istoriji i historiografiji, str. 107–120.
BRANKO PETRANOVIĆ: Unutrašnje i međunarodne pretpostavke raspada dve Jugoslavije (Nacionalni sukobi i promjenljivost međunarodnog položaja Jugoslavije kao uzročnici sloma), str. 121–141.
NIKOLA B. POPOVIĆ: Ideal jednonacionalne države – kob Jugoslavije, str. 143–155.
ĐOKO TRIPKOVIĆ: Komunisti, nacionalisti i raspad Jugoslavije, str. 157–166.
BRANKO KOVAČEVIĆ: Uticaj boljševičkog rješavanja „nacionalnog pitanja“ na raspad Jugoslavije, str. 167–178.
ĐORĐE STANKOVIĆ: Vojno–politički centar moći na jugoslovenskom prostoru u 20. veku (Činilac integracije i dezintegracije), str. 179–187.
MIROSLAV HADŽIĆ: Ratni udeo JNA, str. 189–209.
LJUBOMIR MADŽAR: Ekonomski aspekti raspada Jugoslavije, str. 211–228.
PAVLE VASIĆ: Prikriveni uzroci ekonomskog kolapsa Jugoslavije, str. 229–235.
MILAN POPOVIĆ: Raspad Jugoslavije u svetsko–sistemskoj perspektivi, str. 237–243.

- MILAN ŠAHOVIĆ: Prilog diskusiji o uzrocima raspada federativne Jugoslavije, str. 245–249.
 MIJAT ŠUKOVIĆ: Činjenice za osvjetljavanje i razumijevanje koncepcije federacije u ustavu SFRJ iz 1974, str. 251–272.
 MIJAT DAMJANOVIĆ: Kraj krhkog mozaika, str. 273–281.
 VALENTINA KRTINIĆ: Raspad Jugoslavije i integrativni procesi, str. 283–288.
 JOVICA TRKULJA: Dileme kraja Jugoslavije, str. 289–307.
 NADA NOVAKOVIĆ: Dezintegracija jugoslovenskog radništva, str. 309–323.
 VELIMIR ČURGUS KAZIMIR: Elita u zemlji iza ogledala, str. 325–328.
 DRAGOLJUB B. ĐORĐEVIĆ: Religijsko–crkveni kompleks, raspad Druge i budućnost Treće Jugoslavije (Fragmenti), str. 329–340.
 DRAGAN ŽUNIĆ: Teorija i metafora, sociološko–književna hermeneutika i razumevanje raspada, str. 341–348.
 ĐOKICA JOVANOVIĆ: Sunovrat u zajednici, str. 349–380.
 MILENKO KARAN: Prilog raspravi, str. 381–384.
 ZORAN OBRENOVIĆ: Raspad Jugoslavije i politička nespremnost srpske elite na izazove raspada, str. 385–405.

1995

VII

SOKRATIKA I SOFISTIKA

- LJUBOMIR TADIĆ: Sokratika i sofistika: retorika u ogledalu Platonove filozofije, str. 11–38.
 KSENIJA MARICKI GAĐANSKI: 'Ev τοις ονόμασι καινοτομία by the Sophists, str. 39–46.
 IRINA DERETIĆ: Aristotelovo filozofsko zasnivanje retoričkog fenomena, str. 47–64.
 LJUBOMIR TADIĆ: Entimem – retorički silogizam, str. 65–78.

PATOLOGIJA CIVILNOG DRUŠTVA U JUGOSLAVIJI

- STJEPAN GREDELJ: Mediji u tranziciji: od nemoći poslušnika do svemoći najamnika, str. 81–98.
 BOŽIDAR JAKŠIĆ: Raspad društva i mogućnost nezavisnih medija, str. 99–105.
 ŽARKO PAUNOVIĆ: Mirovne aktivnosti u Srbiji: između inicijativa i pokreta, str. 107–125.

STUDIJE I ČLANCI

- ĐORĐE PAVIČEVIĆ: Etika diskursa, str. 129–157.
 MICHAL SLADEČEK: Istorija filozofije: mogućnosti interpretacije, str. 159–171.
 MILAN SUBOTIĆ: N. Danilevski: teorija kulturno–istorijskih tipova i slovenofilstvo, str. 173–197.

OSVRTI I PRIKAZI

- MILAN PODUNAVAC: Svetozar Stojanović, *Propast komunizma i razbijanje Jugoslavije*, str. 201–205.
 VUČINA VASOVIĆ: Svetozar Stojanović, *Propast komunizma i razbijanje Jugoslavije*, str. 207–211.
 NEBOJŠA MANDIĆ: O političkoj filozofiji Hane Arent, str. 213–217.

VIII

KRITIKA JEZIKA METAFIZIKE

- MILE SAVIĆ: Hajdeger i dekonstrukcija metafizike, str. 9–29.
 MICHAL SLADEČEK: Problem samorefleksije u filozofiji kasnog Wittgensteina, str. 31–52.

RASPAD JUGOSLAVIJE

- BOŽIDAR JAKŠIĆ: Balkanski paradoksi: propast politike nacionalnih elita na Balkanu, str. 55–63.
 LJUBOMIR MADŽAR: Anatomija jednog epohalnog poraza : odnosi ciljeva i sredstava u srpskom nacionalnom programu, str. 65–87.

STUDIJE

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Mogućnosti osporavanja marksističke estetike, str. 91–129.

MILAN SUBOTIĆ: K. N. Leontjev i ruska ideja, str. 131–167.

JELENA ĐURIĆ: Smisao mita, str. 169–190.

OSVRTI I PRIKAZI

ZORAN OGNJENOVIĆ: Šta sve donosi veštačka inteligencija, str. 193–204.

MARIJA BOGDANOVIĆ: Zagorka Golubović, Bora Kuzmanović, Mirjana Vasović, Društveni karakter i društvene promene u svetlu nacionalnih sukoba, str. 205–211.

DRAGOMIR PANTIĆ: Zagorka Golubović, Bora Kuzmanović, Mirjana Vasović, Društveni karakter i društvene promene u svetlu nacionalnih sukoba, str. 213–216.

PAVLE NIKOLIĆ: Kosta Čavoški, Ustav kao jemstvo slobode (Ogledi o ustavu i ustavnosti), str. 217–219.

MIODRAG JOVIČIĆ: Kosta Čavoški, Ustav kao jemstvo slobode (Ogledi o ustavu i ustavnosti), str. 221–223.

MIHAILO MARKOVIĆ: Ljubomir Tadić, Retorika – uvod u veštinu besedništva, str. 225–228.

DRAGOLJUB MIĆUNOVIĆ: Ljubomir Tadić, Retorika – uvod u veštinu besedništva, str. 229–230.

IZ RADA INSTITUTA

NEBOJŠA MANDIĆ: Naučna tribina i skupovi Instituta za filozofiju i društvenu teoriju, str. 233–240.

1996

IX–X

INDIVIDUALNI I KOLEKTIVNI IDENTITET U POSTKOMUNIZMU

[BOŽIDAR JAKŠIĆ]: Petogodišnji projekat Instituta za filozofiju i društvenu teoriju. Individualni i kolektivni identitet u postkomunizmu. Filozofske, antropološke i socijalno–teorijske pretpostavke razumevanja društvenih promena, str. 11–21.

I TEMATSKA GRUPA - Opšti koncepti, kategorijalni aparat, teorijski pristupi

MARINKO LOLIĆ: Načelo identiteta u Hegelovoj filozofiji jezika, str. 25–30.

ĐORĐE PAVIĆEVIĆ: Komunitarno–liberalni spor u savremenoj filozofiji, str. 31–42.

MILE SAVIĆ: Praxis filozofija između kritike i raspada jugoslovenskog društva, str. 43–52.

MICHAL SLADEČEK: Analiza socijalne funkcije diskursa: mitski element kolektivnog identiteta, str. 53–61.

MILORAD STUPAR: Pojmovno određenje političkog identiteta, str. 63–74.

II TEMATSKA GRUPA - Ideologija i kulturni obrasci

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Umetnost i društvo: sporovi u jugoslovenskoj misli, str. 77–83.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Društveni angažman intelektualca u procesu raspada Jugoslavije, str. 85–110.

NEBOJŠA MANDIĆ: Promena političkog diskursa u postkomunizmu, str. 111–117.

ZORAN OBRENOVIĆ: Proces razgradnje identiteta real–socijalističkih društava: kritika i kriza, str. 119–126.

NEBOJŠA POPOV: Personalizam i kolektivizam u jugoslovenskoj filozofskoj i sociološkoj misli (1960–1975), str. 127–133.

MILAN SUBOTIĆ: „Ruska ideja“ u kontekstu krize postkomunističkog identiteta, str. 135–144.

III TEMATSKA GRUPA - Društvena struktura i socijalno–ekonomska stvarnost

JELENA ĐURIĆ: Promene vrednosti i društvene promene s osvrtom na promene jugoslovenskog društva, str. 147–156.

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Socijalno–ekonomska kriza kao determinanta raspada Jugoslavije i problemi ličnog i kolektivnog identiteta, str. 157–178.

DRAGOLJUB MIĆUNOVIĆ: Modeli reformi u bivšim socijalističkim državama, str. 179–183.

MIRJANA RADOJIČIĆ: Politička kultura kao faktor razumevanja (na primeru raspada Jugoslavije), str. 185–192.

IVANA SPASIĆ: Svakodnevni život u Srbiji devedesetih: postojanost i promene, str. 193–202.

SVETOZAR STOJANOVIĆ: Specifičnosti socio–ekonomske post–komunističke strukture, str. 203–212.

IV TEMATSKA GRUPA - Politički projekti, pravne i kulturološke pretpostavke

- KOSTA ČAVOŠKI: Stranački i parlamentarni sistem i problem ličnog i kolektivnog identiteta, str. 215–222.
RADA DREZGIĆ: (Pro)creating the Nation: The Politics of Reproduction in Post–Communist Serbia, str. 223–230.
ZORAN ĐINĐIĆ: Demokratija i autoritarni sistem, str. 231–237.
STJEPAN GREDELJ: Modernizacija i modernost, str. 239–252.
VOJISLAV KOŠTUNICA: Postkomunizam i problem demokratije, str. 253–263.
VESNA PEŠIĆ: Problem konstituisanja država na prostoru bivše Jugoslavije: etnički redukcionizam u srpskoj nacionalnoj politici, str. 265–274.

PRIPRAVNICI STIPENDISTI

- ČASLAV D. KOPRIVICA: Čemu još „Srednja Evropa“? – pokušaj prevaspitavanja u svijetlu okončanja ideološke podvojenosti Evrope, str. 277–284.
ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Savremena recepcija vizantijske filozofsko–teološke tradicije: problem ličnosti i zajednice, str. 285–294.
MAŠAN BOGDANOVIĆ: Komunitarističko shvatanje ličnog identiteta, str. 295–303.
GORAN JAKOVLJEVIĆ: Pojam individuumu a Aristotelovoj *Metafizici*, str. 305–310.
SOFIJA MOJSIĆ: Kierkegaard – naš savremenik. Problemi formiranja identiteta modernog čoveka, str. 311–316.

STUDIJE I ČLANCI

- ZAGORKA GOLUBOVIĆ: The Implications of the Conflict in Ex–Yugoslavia for the European Security, str. 319–333.
ALEKSANDAR PAVKOVIĆ: Kako izgrađivati nadnacionalni identitet Evropljana?, str. 335–350.
MILAN SUBOTIĆ: Čaadajev o mestu i ulozi Rusije u svetskoj istoriji, str. 351–376.
SOFIJA MOJSIĆ: Dijalektika „estetske egzistencije“ Sörena Kierkegaarda, str. 377–396.

OSVRTI I PRIKAZI

- MILADIN ŽIVOTIĆ: Mile Savić: *Izazov marginalnog. Dometi kritike logocentrizma u sporu Moderna–Postmoderna*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju / „Filip Višnjić“, Beograd 1996, str. 399–403.
RADMILA ŠAJKOVIĆ: Mile Savić: *Izazov marginalnog. Dometi kritike logocentrizma u sporu Moderna – Postmoderna*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju / „Filip Višnjić“, Beograd, 1996, str. 405–410.
ALJOŠA MIMICA: Ivana Spasić, Značenje susreta: *Gofmanova sociologija interakcije*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju / „Filip Višnjić“, Beograd 1996, str. 411–414.
BORA KUZMANOVIĆ: Ivana Spasić, Značenje susreta: *Gofmanova sociologija interakcije*, Institut za filozofiju i sociologiju / „Filip Višnjić“, Beograd 1996, str. 415–417.
JELENA ĐURIĆ: Nacionalni konflikti i usvajanje tolerancije, str. 419–426.

IZ RADA INSTITUTA

- NEBOJŠA MANDIĆ: Naučna tribina i rasprave o projektu. Naučna tribina Instituta za filozofiju i društvenu teoriju u 1996. godini, str. 429–432.

1997

XI

INDIVIDUALNI I KOLEKTIVNI IDENTITET U POSTKOMUNIZMU

OPŠTI KONCEPTI, KATEGORIJALNI APARAT, TEORIJSKI PRISTUPI

- SVETOZAR STOJANOVIĆ: Napomena, str. 7.
MARINKO LOLIĆ: Hegelovo shvatanje maternjeg jezika, str. 11–22.
MILORAD STUPAR: O pojmu građanina – nacionalizam vs. kosmopolitizam, str. 23–40.

IDEOLOGIJE I KULTURNI OBRASCI

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Manojlović, Šejka i Desnica o umetnost, str. 43–81.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Nacionalizam i jezik, str. 83–93.

MILE SAVIĆ: Pojam građanskog društva u Praxis–filozofiji, str. 95–117.

MILAN SUBOTIĆ: Ivan Kirejevski u traganju za sintezom Rusije i Evrope, str. 119–159.

RASPRAVA O PROJEKTU

ŽIVOTA ĐORĐEVIĆ: Promene mimo razvoja, str. 163–167.

LJUBOMIR MADŽAR: Alternativa viđenja liberalno–komunitarnog spora, str. 169–200.

ZORAN VIDOJEVIĆ: Logika destrukcije društvenog identiteta i njene posledice, str. 201–209.

RADOVI STIPENDISTA I PRIPRAVNIKA

MAŠAN BOGDANOVSKI: Samointerpretirajuće životinje, str. 213–221.

GORAN JAKOVLJEVIĆ: Individuum i svet. Neki aspekti problema sveta u filozofskoj antropologiji, str. 223–252.

IZ RADA INSTITUTA

RADA DREZGIĆ: Međunarodna letnja škola u Institutu za filozofiju i društvenu teoriju, str. 255–257.

IN MEMORIAM

DRAGOLJUB MIĆUNOVIĆ: Miladin Životić (1930–1997), str. 261–262.

MILE SAVIĆ: Miladin Životić (1930–1997), str. 263–275.

XII

DEMOKRATIJA I POSTKOMUNIZAM

DRAGOLJUB MIĆUNOVIĆ: Mogućnosti demokratije u Srbiji, str. 9–14.

VESNA PEŠIĆ: Šanse za demokratiju u Srbiji: analiza kolektivnih identiteta države, društva i nacije, str. 15–27.

VOJISLAV KOŠTUNICA: Mogućnosti demokratije u Srbiji, str. 29–40.

STJEPAN GREDELJ: Izazovi i zamke tranzicijske paradigme. Konceptualno–teorijsko samopropitivanje sociologije društvenog razvoja, str. 41–74.

STUDIJE I ČLANCI

WILLIAM L. MCBRIDE: Konverzije i kontinuitet, str. 77–93.

MIRJANA RADOJIČIĆ: Raskršća vrednosti. Fenomen kiča u antropološko–estetičkoj perspektivi, str. 95–146.

NATALIJA MIĆUNOVIĆ: Kulturni identitet na prostoru bivše Jugoslaviji, str. 147–156.

RADOVI STIPENDISTA I PRIPRAVNIKA

ČASLAV D. KOPRIVICA: Povijesno nasljeđe „Srednje Evrope“ i njeni izgledi krajem dvadesetoga stoljeća, str. 159–197.

IZ RADA INSTITUTA

ĐORĐE PAVIĆEVIĆ: Naučna tribina i rasprave. Naučna tribina Instituta za filozofiju i društvenu teoriju u 1997. godini, str. 201–204.

ĐORĐE PAVIĆEVIĆ: Naučna konferencija "Models of Indentitets in Postcommunists Societies", Organizatori: Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Beograd i The Council for research in Values and Philosophy, Washington, Beograd, 14–15. novembar 1997, str. 205–208.

1998

XIII

AFERA SOKAL

MILORAD STUPAR: Napomena, str. 7–8.

ALAN D. SOKAL: Prekoračenje granica: Pogovor, str. 11–23.

ALAN D. SOKAL: Fizičar eksperimentiše sa kulturološkim studijama, str. 25–31.

POSTMODERNISTIČKA DRUŠTVENA TEORIJA

ROBER DŽ. ANTONIO: Skiciranje postmodernističke društvene teorije, str. 35–100.

JAN HAKING: Uzimanje loših argumenata za ozbiljno. Jan Haking o psihopatologiji i socijalnoj konstrukciji, str. 101–112.

STUDIJE I ČLANCI

GEZINE ŠVAN: Kako se konstituiše demokratski politički identitet?, str. 115–142.

RADOVI STIPENDISTA I PRIPRAVNIKA

SOFIJA MOJSIĆ: Otvorenost prema svetu kao suštinski činilac smislaone ljudske egzistencije, str. 145–160.

ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Odnos slobode i ličnosti u vizantijskoj misli, str. 161–175.

XIV

IZAZOVI GLOBALIZACIJE

MILAN SUBOTIĆ: Globalizacija demokratije i civilizacijske granice: od „trećeg talasa“ do „sukoba civilizacija“, str. 9–32.

MILORAD STUPAR: Jedan pokušaj liberalne globalizacije pravednog društva, str. 33–44.

JELENA ĐURIĆ: Ekološki aspekti globalizacije, str. 45–60.

STUDIJE I ČLANCI

MIRJANA RADOJIČIĆ: Mediji, etika, politika. Hod ka globalnom selu ili u susret apokalipse, str. 63–84.

MILE SAVIĆ: Nacionalno pitanje, nacionalizam i nacionalni interes, str. 85–100.

MILICA BAKIĆ–HEJDEN: Reprodukcijska orijentalizma: primer bivše Jugoslavije, str. 101–118.

GER DAJZINGS: Egipćani na Kosovu i u Makedoniji, str. 119–146.

ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Savremena određenja pojma nacionalnog identiteta, str. 147–155.

ANKETA

Filozofske, antropološke i socijalno–teorijske pretpostavke razumevanja društvenih promena. Stanje i perspektiva demokratije u SR Jugoslaviji, str. 159–160.

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Stanje i perspektiva demokratije u SR Jugoslaviji, str. 161–169.

VESNA PEŠIĆ: Stanje i perspektiva demokratije u SR Jugoslaviji, str. 171–180.

PRIKAZI

NATALIJA MIĆUNOVIĆ: Martin Matuštić, Sablast oslobođenja, str. 183–186.

1999

XV

NACIONALNI I GRAĐANSKI IDENTITET

SVETOZAR STOJANOVIĆ: A wasted opportunity, str. 9–11.

SVETOZAR STOJANOVIĆ: Nation, Nationalism and Citizenism, str. 13–24.

KRIZA DEMOKRATIJE U SRBIJI I POLITIČKI ANGAŽMAN

MILE SAVIĆ: Granice „supstancijalne demokratije“, str. 27–44.

VESNA PEŠIĆ: Demokratske tradicije u Srbiji i izlazak iz krize, str. 45–56.

SRBIJA I KOSOVO

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Kosovski izazovi, str. 59–74.

IZAZOVI GLOBALIZACIJE

JELENA ĐURIĆ: Globalizacija i izolacija, str. 77–87.

SOCIOLOGIJA SVAKODNEVNOG ŽIVOTA

IVANA SPASIĆ: Pojam svakodnevnog života u marksističkoj društvenoj nauci, str. 91–123.

O MARKSISTIČKOJ KNJIŽEVNOJ KRITICI

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Identitet, marksistička književna kritika, razlike, str. 127–149.

PRIKAZI

JOVAN ARANĐELOVIĆ: Mile Savić, *Vanredno stanje* (Filip Višnjić, Beograd, 1999), str. 153–162.

VLADIMIR CVETKOVIĆ: Mile Savić, *Vanredno stanje* (Filip Višnjić, Beograd, 1999), str. 163–167.

IZ RADA INSTITUTA

DRAŠKO GRBIĆ: Naučna tribina Instituta za filozofiju u društvenu teoriju, str. 171–232.

2000

XVI

INDIVIDUALNI I KOLEKTIVNI IDENTITET U POSTKOMUNIZMU

MARINKO LOLIĆ: Hegelovo shvatanje jezika i problem identiteta, str. 9–13.

MILE SAVIĆ: Praxis–filozofija izvan svoje epohe, str. 15–25.

MILORAD STUPAR: Zaključna razmatranja sa rada na projektu „Pojmovno određenje političkog identiteta“, str. 27–32.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Epilog, str. 33–37.

MILAN VUKOMANOVIĆ: Religija, konflikt, identitet, str. 39–46.

JELENA ĐURIĆ: U potrazi za identitetom, str. 47–59.

IVANA SPASIĆ: Rastočena svakodnevica: Razmišljanja pri kraju rada na projektu „Svakodnevni život u Srbiji devedesetih“, str. 61–69.

ČASLAV D. KOPRIVICA: Kraj dvadesetoga stoljeća: preporod partikularističkih samointerpretacija, str. 71–79.

MIRJANA RADOJIČIĆ: „Individualni i kolektivni identitet“ – pet godina posle, str. 81–90.

STUDIJE I ČLANCI

STJEPAN GREDELJ: Politička kultura građana Srbije, str. 93–112.

IZ RADA INSTITUTA

DRAŠKO GRBIĆ: Razgovori ponedeljkom u Institutu za filozofiju i društvenu teoriju. Stručni konsultativni sastanci saradnika na realizaciji projekta Individualni i kolektivni identitet u postkomunizmu (5. februar 1996 – 29. maj 2000), str. 115–157.

POLEMIKA

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Osvrt na prilog o naučnoj tribini Instituta, str. 159–163.

XVII

IZ ISTORIJE POLITIČKE MISLI

VLADIMIR N. CVETKOVIĆ: Znanje i moć (Antička i moderna perspektiva), str. 9–33.

MILAN SUBOTIĆ: Liberalni konzervatizam Petra Struvea, str. 35–74.

LIBERALNA POLITIČKA MISAO

MILAN PODUNAVAC: Liberalizam i multikulturalizam, str. 77–91.

MILORAD STUPAR: Ljudska prava i pitanje njihovog opravdanja, str. 93–113.

MIODRAG A. JOVANOVIĆ: O filozofskim razmatranjima međunarodnopravnog priznanja država i vlada, str. 115–133.

STUDIJE I ČLANCI

MICHAL SLADEČEK: Problem socijalne zasnovanosti pravila, str. 137–163.

ISTRAŽIVANJA

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Life of Displaced Kosovo Roma in Montenegro and Possibilities for Integration, str. 167–180.

POLEMIKA

DRAŠKO GRBIĆ: Jedanaest prigovora dr Božidara Jakšića: povodom „Osvrta na prilog o Naučnoj tribini Instituta“, str. 183–202.

XVIII

BALKAN: SIMBOLIČKA GEOGRAFIJA

REDAKCIJA: Uvodna napomena, str. 7–8.

KETHRYN E. FLEMING: Orijentalizam, Balkan i balkanska istoriografija, str. 11–32.

STEF JANSEN: Svakodnevni orijentalizam: doživljaj „Balkana“/„Evrope“ u Beogradu i Zagrebu, str. 33–72.

MARKO ŽIVKOVIĆ: Nešto između: Simbolička geografija Srbije, str. 73–110.

ETIČKI ASPEKTI INTERVENCIONIZMA

ALEKSANDAR JOKIĆ: Prilog etici međunarodnog angažmana: pouke američkim mirovnim aktivnostima o Balkanu, str. 113–124.

PREDRAG ČIČOVAČKI: Humanitarne intervencije i lični humanitet, str. 125–138.

POGLED SA STRANE

PETAR-EMIL MITEV: Jugoslavija 2001. godine, str. 141–158.

PRIKAZI

JOVAN ARANĐELOVIĆ: Govoriti kao filozof ili kao general, str. 161–171.

ZORAN IVOŠEVIĆ: Asocijacije na znakove Titonika, str. 173–178.

JOVICA TRKULJA: Socijal-politička anatomija balkanske krize: o intelektualnoj hrabrosti i doslednosti Božidara Jakšića, str. 179–184.

MILORAD BELANČIĆ: Nema života bez zajedničkog života, str. 185–191.

IZ RADA INSTITUTA

IVANA SPASIĆ: Naučni skup „Socijalno-političke promene u Srbiji/Jugoslaviji: perspektive i ograničenja“ (2–3. marta 2001. godine, Beograd), str. 195–197.

VLADIMIR N. CVETKOVIĆ: Naučna tribina "Institucionalna (re)konstrukcija Srbije i jugoslovenskog društva", str. 199-202.
MARINKO LOLIĆ: Filozofska tribina „Um i etos“. Ciklus predavanja o krizi i perspektivama praktične filozofije, str. 203.

POLEMIKA

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Zakukuljeno – zamumuljeno. Povodom teksta Draška Grbića „Jedanaest prigovora dr Božidara Jakšića“, str. 207–209.

IN MEMORIAM

STJEPAN GREDELJ: Laslo Sekelj (1949–2001), str. 213–215.

2001–2002

XIX–XX

MOGUĆNOST PRIMENE MODERNIH FILOZFSKO-POLITIČKIH PARADIGMI NA PROCESSE DRUŠTVENE TRANSFORMACIJE U SRBIJI / JUGOSLAVIJI

REDAKCIJA: Uvodna napomena [Editorial Note], str. 7–8.

Mogućnosti primene modernih filozofsko-političkih paradigmi na procese društvene transformacije u Srbiji/Jugoslaviji, str. 11–14.

Applying modern philosophical-political paradigms on processes of social transformation in Serbia/FRY, str. 15–18.

ODREĐENJE KONTEKSTA TRANSFORMACIJE

MILE SAVIĆ: Praktične implikacije „postmoderne filozofije“, str. 21–38.

SVETOZAR STOJANOVIĆ: Mala zemlja i globalna sila, str. 39–50.

VLADIMIR N. CVETKOVIĆ: Nacionalni identitet i (re)konstrukcija institucija u Srbiji (Ideologije, obrazovanje, mediji), str. 51–75.

ZORAN OBRENOVIĆ: Nacionalna država i izazovi globalizacije. (Nacrtr istraživanja), str. 77–101.

JELENA ĐURIĆ: Neki antropološki aspekti globalizacije, str. 103–115.

MIRJANA RADOJIČIĆ: Interesi versus moral u politici (Na primeru razbijanja Jugoslavije i projekta globalizacije), str. 117–135.

FILOZFSKO–ISTORIJSKI KONTEKST ANALIZE

MARINKO LOLIĆ: Problem običajnosti u Hegelovoj filozofiji, str. 139–155.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Politička misao francuskih egzistencijalista u delima jugoslovenskih praxis-filozofa – jedan primer, str. 157–164.

ĐORĐE PAVIČEVIĆ: Liberalne vrednosti i politička stabilnost u Srbiji, str. 165–178.

MICHAL SLADEČEK: Pojmovno određenje političke zajednice, str. 179–191.

ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Savremena moralna filozofija u kontekstu društvene transformacije, str. 193–202.

DEJAN VUK STANKOVIĆ: Moral i pravo u savremenoj pravnoj filozofiji, str. 203–212.

NEVEN CVETIČANIN: Sinteza kao strategija, str. 213–220.

DRUŠTVENORAZVOJNE MOGUĆNOSTI SRBIJE/JUGOSLAVIJE U EVROPSKIM I SVETSKIM PROCESIMA

Društenorazvojne mogućnosti Srbije/Jugoslavije u evropskim i svetskim procesima, str. 223–225.

Social development in Serbia/FRY in european and global processes: possibilities and risks, str. 226–228.

IDENTITET: FRAGMENTACIJA, TRANSFORMACIJA, INTEGRACIJA

MILAN PODUNAVAC: Ustavni konsensus u postkomunizmu: slučaj Srbija, str. 231–245.

GORDANA M. ĐERIĆ: Mitski aspekti srpskog identiteta, str. 247–266.

ISIDORA JARIĆ: Sinhronicitet društvene promene i konstrukta rodni uloga: Tradicionalizam i modernost kao sadržaj poželjnog modela ženskih rodni uloga u ženskim časopisima u poslednjoj četvrtini 20. veka, str. 267–278.

STJEPAN GREDELJ: Slova i brojke oko veronauke, str. 279–304.

SUOČAVANJE SA DRUŠTVENOM STVARNOŠĆU

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Politika i svakodnevni život: Srbija 1999–2002, str. 307–319.

KOSTA ČAVOŠKI: Pravi ciljevi Sjedinjenih Država i Evropske Unije na Balkanu, str. 321–331.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Romi između diskriminacije i integracije. Društvene promene i položaj Roma, str. 333–355.

IVANA SPASIĆ: Građani u vrtlogu promena: pojedinačno i kolektivno iskustvo u Srbiji u razdoblju preobražaja, str. 357–367.

OSVRTI I PRIKAZI

KOSTA ČAVOŠKI: Vojislav Koštunica, *Ugrožena sloboda. Političke i pravne rasprave*, str. 371–374.

MILAN PODUNAVAC: Vojislav Koštunica, *Ugrožena sloboda. Političke i pravne rasprave*, str. 375–377.

VOJISLAV STANOVČIĆ: Sloboda – jednakost – demokratija, str. 379–386.

JOVAN ARANĐELOVIĆ: Popunjavanje praznine, str. 387–392.

Beleška o autorima, str. 393.

2002

XXI

REDAKCIJA: Uvodna napomena, str. 7–8.

UM I ETOS

MARINKO LOLIĆ: Napomena priređivača, str. 11–17.

MIHAILO MARKOVIĆ: Um i etos: posledice njihovog razdvajanja i neophodnost njihovog jedinstva, str. 19–32.

DANILO N. BASTA: Država, pravo, carstvo slobode: praktičnofilozofske teme poznog Fihtea, str. 33–59.

SIMO ELAKOVIĆ: Kriza moderne kao kriza političkog (Ka kritici običajnosnog uma), str. 61–85.

SAVO LAUŠEVIĆ: Bivstvovanje i odgovornost, str. 87–96.

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Princip moralnosti i princip slobode, str. 97–106.

MIRKO ZUROVAC: Savremeni svet i kriza duhovnih vrednosti, str. 107–116.

JOVAN ARANĐELOVIĆ: Može li filozofija doprineti promeni etosa? (Put običajnog prema evropskom pravu), str. 117–135.

SVETOZAR STOJANOVIĆ: O filozofskom i političkom identitetu (Od disidentskog marksiste do revolucionarnog demokrate), str. 137–162.

STUDIJE I ČLANCI

MILE SAVIĆ: *Philosophiam profiteri* ili o Deridinom „deklarativnom angažmanu“, str. 165–203.

VELJKO VUJACIĆ: Reexamining the „Serbian Exceptionalism“ Thesis, str. 205–246.

GORDANA ĐERIĆ: Ideje i strategije diskursivnog izjednačavanja života i smrti, str. 247–258.

SUOČAVANJE S PROŠLOŠĆU: PRIMER POLJSKE

WOJCIECH STANISLAWSKI: Vesterplate ili Jedvabne: debate o istoriji i „kolektivnoj krivici“ u Poljskoj, str. 261–270.

PROJEKAT INSTITUTA

MILORAD STUPAR: Svetski poredak, globalizacija i pitanje suvereniteta, str. 273–294.

MILAN SUBOTIĆ: Kritike procesa globalizacije: primer Rusije i Srbije. Nacrtr istraživačke teme, str. 295–312.

2003

XXII–XXIII

REDAKCIJA: Uvodna napomena [Editorial Note], str. 7–8.

ZORAN ĐINĐIĆ: IN MEMORIAM

LJUBOMIR TADIĆ: Jedno tužno sećanje na Zorana Đinđića, str. 11–12.

VESNA PEŠIĆ: Aktualnost Đinđićeve filozofije, str. 13–33.

ZORAN ĐINĐIĆ: Zajednica, priroda, građanski rat – Hobbes i Marx, str. 35–61.

PROBLEMI TEORIJSKE I SOCIJALNE ETIKE

ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Ka adekvatnoj etičkoj teoriji, str. 65–114.

PREDRAG ČIČOVAČKI: O nemoralnosti terorizma i rata, str. 115–132.

MIRJANA RADOJIČIĆ: *Pax americana* – poredak vrednosti ili kaos interesa?, str. 133–148.

ROD I SVAKODNEVNI ŽIVOT

IVANA SPASIĆ: Feminizam i sociologija svakodnevnog života, str. 151–169.

SAŠA JOVANČEVIĆ: Autoritarnost kao elemenat društvenog karaktera i činilac društvene interakcije polova, str. 171–194.

IVANA PETKOVIĆ: Jedan pokušaj antropološkog poređenja dva istraživanja svakodnevnog života, str. 195–209.

OGLEDI

PETAR BOJANIĆ: Neprijatelj, njegov *Gestalt* životinje („Životinjske funkcije“ kod Schmidta i Hegela), str. 213–230.

PROJEKAT INSTITUTA

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Religijske promene u postkomunizmu – slučaj pravoslavlja na primeru tranzitnih društava Srbije i Crne Gore i Rusije (Obrazloženje istraživanja), str. 233–269.

ALEKSANDAR NIKITTOVIĆ: Tradicionalizam i moderna subjektivnost: prosvetiteljstvo i konzervativizam Edmunda Berka, str. 271–283.

2004

XXIV

FILOZOFIJA I ANGAŽMAN

MILE SAVIĆ: Filozofska politika Ž. F. Liotara, ili o refleksivnom pisanju kao obliku dezangažmana, str. 9–49.

MARINKO LOLIĆ: Filozof u masonskoj loži: Tajna kultura i Fihtheova teorija vaspitanja, str. 51–70.

MILAN SUBOTIĆ: Žižekov povratak Lenjinu, str. 71–91.

ANTROPOLOŠKI POJMOVI I IMPLIKACIJE

NADA SEKULIĆ: Poetika i antropologija (Uloga poetike u pomeranju granica antropologije), str. 95–126.

GORDANA ĐERIĆ: Kategorije vremena i prostora u optici „mentalnog mapiranja“, str. 127–147.

GORAN BAŠIĆ: Politika multikulturalnosti i otpor većine, str. 149–159.

OGLEDI

MILAN VUKOMANOVIĆ: Schopenhauer and Wittgenstein: Assessing the Buddhist Influences on Their Conceptions of Ethics, str. 163–187.

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Sociološki pogled na rusku religioznu renesansu na kraju XX veka: obim, granice i tendencije, str. 189–227.

SA PROJEKTA INSTITUTA

PREDRAG MILIDRAG: Subjektivnost i suverenitet: kartezijanska dimenzija položaja suverena u Hobsovom *Levijatanu* (Nacrt istraživanja), str. 231–241.

OKRUGLI STO POLITIKA I FILOZOFIJA (Moderni raskol: značenja i posledice)

NIKOLA MILOŠEVIĆ: Između mudrosti i moći, str. 246–248.

DRAGO ĐURIĆ: Politika filozofije, str. 248–253.

MILOŠ KNEŽEVIĆ: Filozofija kao politička sudbina. Srpska filozofija i filozofija u Srbiji, str. 53–279.

OLGA DAKOVIĆ: Filozofija i politika, str. 279–281.

DRAGAN PROLE: Filozofija u klještima politike i ideologije (Refleksije o knjizi Vladimira N. Cvetkovića „Moć i Mudrost“), str. 281–290.

MILORAD BELANČIĆ: Filozofija i politika, str. 290–301.
DEJAN VUK STANKOVIĆ: O razilaženjima znanja i moći, str. 301–305.
NEVEN CVETIČANIN: Preispitivanja modernosti, str. 305–308.
Intervju Vladimira N. Cvetkovića sa Branislavom Radivojšom: Raskol mudrosti i moći, str. 308–311.

2005

XXV

AKTUELNOST KANTA

MILORAD STUPAR: Dobrovoljna liga naroda ili prinudna federativna svetska država (Völkerstaat/Staatenverein) državotvornih naroda – Kantova i Rolsova razmatranja međunarodnih odnosa: sličnosti i razlike, str. 9–25.
MARINKO LOLIĆ: Večni mir i svetski građanski poredak, str. 27–41.
ZORAN KINĐIĆ: Kantovo shvatanje uma, str. 43–99.
PREDRAG ČIČOVAČKI: Kroz ogledalo metafore. Refleksija o aktuelnosti Kantove filozofije, str. 101–111.
ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Od univerzalnog preskriptivizma do kantijanskog utilitarizma, str. 113–173.

NASTANAK NACIJA I RELIGIJA

MILAN SUBOTIĆ: Imaju li nacije pupak? Gelner i Smit o nastanku nacija, str. 177–211.
MIRKO BLAGOJEVIĆ: Sociološki prihvatljiva definicija religije, str. 213–240.

OGLEDI

MICHAL SLADEČEK: Dworkinova liberalistička teorija zajednice, str. 243–259.
JELENA ĐURIĆ: Zadnje dvorište tranzicije, str. 261–270.
MIŠA ĐURKOVIĆ: Ideološki i politički sukobi oko popularne muzike u Srbiji, str. 271–284.

(26) 1

STEREOTIPI NACIJE: TIPOLOGIJE I NARACIJE

MILAN SUBOTIĆ: Crno–beli svet. Prilog istoriji dualnih tipologija nacionalizma, str. 9–64.
SLOBODAN NAUMOVIĆ: The Social Origins and Political Uses of Popular Narratives on serbian Disunity, str. 65–104.
GORDANA ĐERIĆ: O nemim i glasnim stereotipima. Konstruisanje „etničkog karaktera“ u usmenoj književnosti, str. 105–120.

DEKART: ASPEKTI FILOZOFIJE

JASNA ŠAKOTA–MIMICA: Dodir duše i tela, str. 123–156.
PREDRAG MILIDRAG: Dekartove večne istine, stvorene i nestvorene, str. 157–175.

STUDIJE I ČLANCI

ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Kritika intuitivnog uma, str. 179–226.
BOŽIDAR JAKŠIĆ: Jedna romska glavobolja. Romi u traganju za ličnim dokumentima, posebno Romi raseljeni sa Kosova, str. 227–250.
REDAKCIJA: Napomena, str. 251.

(27) 2

POLITIKA I SVAKODNEVNI ŽIVOT – TRI GODINE POSLE

ZAGORKA GOLUBOVIĆ, Ivana Spasić, Isidora Jarić: Uvodna beleška, str. 9–12.

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Rezultati demokratske tranzicije kroz prizmu građana Srbije, str. 13–44.

IVANA SPASIĆ: Politika i svakodnevni život u Srbiji 2005: odnos prema političkoj sferi, Promena društvenog poretka, javnost, str. 45–74.

ISIDORA JARIĆ: U kandžama izneverenih očekivanja, str. 75–87.

STUDIJE I ČLANCI

MILORAD STUPAR: Liberalizam i globalizacija, str. 91–107.

MIRJANA RADOJIČIĆ: Nevladine organizacije i politika interpretiranja novije južnoslovenske prošlosti, str. 109–125.

PETAR BOJANIĆ: Prevođenje rata u mir: vratiti mirno za drago. „Goniti leš“ – ka šestom stihu pesme Jehude Halevija „Ljubav prema neprijatelju“ u prevodu Franza Rosenzweiga, str. 127–161.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Socijalistički realizam i Sreten Marić, str. 163–187.

PRIKAZI

IVANA SPASIĆ: V. P. Gagnon Jr., *The Myth of Ethnic War: Serbia and Croatia in the 1990s*, Cornell University Press, Ithaca and London, 2004, str. 191–195.

REDAKCIJA: Napomena [Note], str. 196.

(28) 3

VIDOVI KOMUNIKACIJE. TEORIJA I PRAKSA

BORISLAV MIKULIĆ: Glasovi iz kante. McLuhan, digitalni apsolut i problem regresivnog napretka (Prilog materijalističkoj epistemologiji medijskog diskursa), str. 9–69.

GORĐANA ĐERIĆ: Stereotip: kraj (jedne) priče, str. 71–93.

ALEKSANDAR BOŠKOVIĆ: The Image of the Other – Friend, Foreigner, Patriot?, str. 95–115.

BRANISLAVA GAJIĆ: Sajtovi u Srbiji na engleskom jeziku. Naša prezentacija svetu, str. 117–141.

STUDIJE I ČLANCI

IRENA RISTIĆ: Religija kao faktor političke kulture i ekonomskog razvoja, str. 145–161.

MICHAL SLADEČEK: Robert Nozick: utopija u libertarijanskoj perspektivi, str. 163–180.

2006

(29) 1

OGRAIČENJA PROSVETITELJSTVA: HOLOKAUST I RASIZAM

ALEKSANDAR MOLNAR: Obračun Alfreda Rosenberga sa hrišćanstvom, str. 9–35.

PREDRAG KRSTIĆ: Kričička teorija i holokaust, str. 37–73.

NACRTI TEMA ISTRAŽIVAČKIH PROJEKATA

STJEPAN GREDELJ: Virtualni povratak „četvrte“ i „pete“ generacije migranata, str. 77–88.

NATALIJA MIČUNOVIĆ: Uticaj tranzicionih faktora na rodne odnose u Srbiji, str. 89–94.

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Savremene religijske promene u Srbiji i proces integracije u Evropu, str. 95–111.

GORAN BAŠIĆ: Evropske integracije i politika multikulturalnosti u Srbiji, str. 113–118.

ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Između obrazovanja i samoobrazovanja: od *Bildunga* do etike vrline, str. 119–128.

STUDIJE I ČLANCI

MILAN BALAZIĆ: Diskurs globalizacije, str. 131–149.

ZORAN KINĐIĆ: Mimesis postvarenja. O Adornovom tumačenju strategije moderne umetnosti, str. 151–162.

STEFAN RISTIĆ: Zašto je supstitucionarna teorija reprezentacije nespojiva sa tradicionalnim određenjem estetike? Kritika filozofije umetnosti A. C. Dantoa, str. 163–178.

DOKUMENTI: NACRTI PROJEKATA

Regionalni i evropski aspekti integrativnih procesa u Srbiji: civilizacijske pretpostavke, stvarnost i izgledi za budućnost, str. 181–189.

Regional and European Aspects of Integration Processes in Serbia: Civilization Preconditions, Reality and Prospects for the Future, str. 189–192.

Prosvetčenost u evropskom, regionalnom i nacionalnom kontekstu: istorija i savremenost, str. 193–199.

Enlightenment in European, Regional and National Contexts: History and Present, str. 200–202.

(30) 2

PROSVETITELJSTVO. ISTORIJA I SAVREMENOST

MILE SAVIĆ: Prosvetiteljstvo: kriza i preobražaj pojma, str. 9–29.

PREDRAG KRSTIĆ: Odiseja prosvetiteljstva i Edip. Subjekt, um i emancipacija u *Dijalektici prosvetiteljstva* Horkhajmera i Adorna, str. 31–58.

MARIJAN IVKOVIĆ: Fuko versus Habermas. Moderna kao nedovršeni projekat naspram teorije moći – neizbežna suprotstavljenost ili mogućnost komunikacije, str. 59–76.

GORDANA ĐERIĆ: Evropsko–prosvetiteljski i nacional–romantičarski izvori kulturnog pamćenja: refleksije u savremenim društvenim raspravama, str. 77–88.

NACRTI TEMA ISTRAŽIVAČKIH PROJEKATA

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Sociološko–antropološka analiza deficita tranzicionog procesa u Srbiji (2005–2006) i mogućnosti za razradu alternativnih projekata, str. 91–105.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Stavovi političke kulturne elite Srbije o Evropi krajem dvadesetog i početkom dvadeset prvog veka, str. 107–122.

MICHAL SLADEČEK: Problem legitimnosti demokratije. Građanstvo, participacija, deliberativnost, str. 123–134.

MIRJANA RADOJIČIĆ: Srbija u procesima evroatlantskih integracija između traumatičnog iskustva i real–političke nužnosti, str. 135–148.

PETAR BOJANIĆ: Tajna, tajna služba, služba državne bezbednosti. „Državni razlog“ i ustanove suverenosti, str. 149–162.

JELENA ĐURIĆ: Srbija u evropskim integracijama: preobražaj identiteta, str. 163–173.

ISIDORA JARIĆ: Rekonfiguracija hegemonih modela (muških i ženskih) rodnih uloga u procesu transformacije srpskog društva. Nacrt istraživačkog projekta, str. 175–190.

NATALIJA MIČUNOVIĆ: Rodni aspekti društvenih promena, str. 191–197.

STUDIJE I ČLANCI

MILAN SUBOTIĆ: Male nacije: Hrohova tipologija nacionalnih pokreta, str. 201–231.

NIKOLA BOŽILOVIĆ: Identitet i značenje stila u potkulturi, str. 233–250.

PRIKAZI

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: René Passet: L'illusion néo-liberal. Fayard, Paris, str. 253–259.

MILAN SUBOTIĆ: Recenzija rukopisa Milice Bakić–Hayden: Varijacije na temu „Balkan“, IFD / IP „Filip Višnjić“, str. 261–266.

GORDANA ĐERIĆ: U očima posmatrača. Milica Bakić–Hayden: Varijacije na temu „Balkan“, IFDT/IP „Filip Višnjić“, str. 267–270.

(31) 3

ASPEKTI POLITIČKE FILOZOFIJE

MILORAD STUPAR: Pojam evropskog građanina, str. 9–27.

MICHAL SLADEČEK: Macintyre o identitetu etike i politike, str. 29–56.

PREDRAG MILIDRAG: Apsolutizam i individualnost kod Hobsa, str. 57–78.

PETAR BOJANIĆ: Last War or a war to make the world safe for democracy: Violence and Right in Hannah Arendt, str. 79–95.

OBRAZOVANJE U PROMENAMA

ANA BIREŠEV: Bolonjski projekat: transformacija akademskog polja (?), str. 99–114.

MARINKO LOLIĆ: Univerzitet i nauka u Srbiji u kontekstu evropskih integracija, str. 115–126.

PREDRAG KRSTIĆ: Philosophical Education as a Dysfunction of Society, str. 127–143.

STUDIJE I ČLANCI

SLOBODAN NAUMOVIĆ: „Otpor!” kao postmoderni Faust: društveni pokret novog tipa, tradicija prosvetnog reformizma i “izborna revolucija” u Srbiji, str. 147–194.

GORDANA ĐERIĆ: *Među javom i med snom*. O balkanizmu i neuspehu konstruktivizma u Srbiji: pogled iz prošlosti, str. 195–219.

SANDRA RADENOVIĆ: Nacionalni identitet, etnicitet, (kritička) kultura sećanja, str. 221–237.

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Current Religious Changes in Serbia and Desecularization, str. 239–253.

OSVRTI

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Etnija protiv nacije (Džemal Sokolović, *Nacija protiv naroda*, Biblioteka XX vek, Beograd 2006), str. 257–268.

DOKUMENTI

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Javno izvinjenje, str. 271.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Objašnjenje, str. 273–274.

2007

(32) 1

ANTROPOLOŠKO I (A)POVESNO MIŠLJENJE

PREDRAG KRSTIĆ: Filozofska antropologija, antropologika filozofije i posle, str. 9–48.

DRAGAN PROLE: Hajdegerovi egzistencijali povesnosti – izvornost ili konstrukcija?, str. 49–86.

APORIJE POLITIČKE FILOZOFIJE

MICHAL SLADEČEK: Michael Walzer: zajednica unutar područja pravde, str. 89–126.

ALEKSANDAR PAVKOVIĆ: Can Patriotism Justify Killing in defense of One's Country?, str. 127–139.

PETAR BOJANIĆ: Suverenost, pseudosuverenost, tutorat: primer država bivše Jugoslavije, str. 141–149.

STUDIJE I ČLANCI

ROLAND BOER: The Search for Redemption: Julia Kristeva and Slavoj žizek on Marx, Psychoanalysis and Religion, str. 153–176.

ANA BIREŠEV: Polje književne proizvodnje: *sociološki imperijalizam ili estetizacija sociologije?*, str. 177–211.

POLEMIKE

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Objektivna ili subjektivistička interpretacija „Otpora”. U povodu teksta S. Naumovića: „Otpor kao postmoderni Faust”, str. 215–218.

PRIKAZI

DIMITRY A. OLSHANSKY: Responsibility to the I: Phenomenology of the Other in Levinas, Thomas Trezise (ed.), “Encounter with Levinas”, *Yale French Studies*, 104, London: Yale University Press, 2004, str. 221–232.

GORDANA ĐERIĆ: Etnografija jugoslovenskog socijalizma. Devijacije i promašaji, Lada Čale Feldman i Ines Prica (ur.), *Etnografija domaćeg socijalizma*, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb 2006, str. 233–237.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Kultura sećanja. Todor Kuljić: *Kultura sećanja. Teorijska objašnjenja upotrebe prošlosti* (Čigoja, Beograd 2006), str. 239–249.

TATJANA VELIMIROVIĆ: Subjekt i neidentično (Predrag Krstić, *Subjekt protiv subjektivnosti. Adorno i filozofija subjekta*, Beograd: IFDT i „Filip Višnjić“, 2007), str. 251–257.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Svedočanstvo o etničkom čišćenju. Svetozar Livada, *Etničko čišćenje – ozakonjeni zločin stoljeća*, Euroknjiga (Svjedoci vremena), Zagreb 2006, str. 259–265.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: In memoriam: Srđan Vrcan (1922–2006), str. 269–271.

GORDANA ĐERIĆ, JELENA VASILJEVIĆ: Međunarodna saradnja Instituta. Spinning out of control: rhetoric and violent conflict. Representations of „self“ – „other“ in the Yugoslav successor states, str. 273–275.

(33) 2

MOGUĆNOST KRITIČKE MISLI

PREDRAG KRSTIĆ: Čemu još kritika, str. 9–42.

IVANA SPASIĆ: Bruno Latour, akteri–mreže i kritika kritičke sociologije, str. 43–72.

BOŽIDAR JAKŠIĆ: *Praxis* Gaje Petrovića, str. 73–98.

OBRAZOVANJE: KONCEPT I ISTORIJA

ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: *Bildung* – pojam, koncepcija, ideal, str. 101–119.

MARINKO LOLIĆ: Stvaranje Beogradskog univerziteta i sporovi oko Teološkog fakulteta 1905–1920, str.121–149.

INTERPRETACIJE

PÅL KOLSTØ: The „Narcissism of Minor Differences“–Theory: Can it explain Ethnic Conflict?, str. 153–171.

JO EGGEN: Šta je on to u stvari rekao? O prevođenju kao politici i o interpretaciji u *faktivnoj* prozi, str. 173–186.

MILAN SUBOTIĆ: Tlo i koren nacizma: dva pristupa, str. 187–205.

STUDIJE I ČLANCI

ĐORĐE PAVIČEVIĆ: Javni um kao politički ideal: shvatanje Džona Rolsa, str. 209–234.

PETAR BOJANIĆ: To institute, to *primally* institute /*stiften, urstiften*/. Husserl's first Readers and Translators in France. A possible Origin of Continental Philosophy, str. 235–245.

OSVRTI

MILORAD BELANČIĆ: Moć Evrope. O knjizi Alpara Lošonca: *Suverenitet, moć i kriza. Esej o evropskom mišljenju*, Svetovi, Novi Sad, 2006, str. 249–261.

DIMITRY OLSHANSKY: Aesthetic of Silence. In Memoriam of Maurice Blanchot, str. 263–267.

IN MEMORIAM

MILAN SUBOTIĆ: Draško Grbić (1949–2007), str. 271–273.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: In memoriam Drašku Grbiću (1949–2007), str. 275–276.

VESTI

Filozofija i društvo priključena u sistem DOI, str. 279–280.

(34) 3

DILEME FILOZOFIJE

BORISLAV MIKULIĆ: Jokastina svojta. Marx, Freud i Edip među novim antifilozofima, str. 9–30.

PREDRAG KRSTIĆ: Why still Philosophy? – once again, str. 31–39.

O RATU, DEMOKRATJI, ISTORIJI I SEĆANJU

GORDANA ĐERIĆ: O čemu govorimo kada ćutimo i o čemu ćutimo kada govorimo? Polazne pretpostavke za antropologju ćutanja o najbližoj prošlosti, str. 43–57.

JOVAN BABIĆ: Non-Cupabble Ignorance and just War Theory, str. 59–68.

VLADIMIR MILISAVLJEVIĆ, ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Histoire et justice dans la perspective hobbesienne, str. 69–85.

MIROSLAV MILOVIĆ: Democracy and Identity, str. 87–101.

VLADIMIR PETROVIĆ: Društveni naučnici kao veštaci u Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju u drugde, str. 103–116.

SLOBODAN NAUMOVIĆ: Da li je Faust bio „otporaš“? O subjektivističkom objektivizmu i objektivističkom subjektivizmu u interpretaciji (post)modernih društvenih i političkih pokreta, str. 117–145.

MULTIKULTURALNOST I IDENTITET

JELENA ĐURIĆ: Kulturni identitet i demokratski standardi: procesi integracije u Srbiji, str. 149–165.

GORAN BAŠIĆ: Politike multikulturalnosti. Zaštita ili kontrola etničkih identiteta?, str. 167–195.

STUDIJE I ČLANCI

ANA BIREŠEV: Za jednu nauku o naučnom polju, str. 199–236.

STJEPAN GREDELJ: Stavovi zaposlenih na Beogradskom univerzitetu o korupciji, str. 237–269.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: O prosvetčenosti i ukusu. Nacrt istraživačke teme, str. 271–281.

PRIKAZI

MICHAL SLADEČEK: O političkoj stabilnosti, legalitetu i legitimitetu (Milan Podunavac, *Poredak, konstitucionalizam, demokratija*, Čigoja štampa, Beograd, 2006), str. 285–288.

ĐORĐE VOZAREVIĆ: Politika kao volja (Dragan D. Lakićević i Dušan Nikoliš, *Globalizam i terorizam*, IES, Beograd, 2007), str. 289–294.

VESTI

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Nova redakcija FID–a od nove 2008. godine, str. 297.

2008

(35) 1

ISTORIJA I PRAVDA

ARNAUD FRANCOIS: Justice et histoire. Genèse et généalogie de la justice chez Nietzsche et Bergson, str. 9–20.

GUILLAUME SIBERTIN-BLANC: Quérulence et mélancholie. Le temps de la justice à la lumière du'n cas psychopathologique, str. 21–41.

GORDANA ĐERIĆ: Nasilje u društvenom pamćenju. Intima hrvatske i srpske javnosti povodom operacije Oluja, str. 43–68. Todor Kuljić: Istorijske, političke i herojske generacije. Nacrt okvira i primena, str. 69–107.

SUVERENOST, DEMOKRATIJA I LJUDSKA PRAVA

ADRIANA ZAHARIJEVIĆ: Od prava čoveka ka ljudskim pravima: čovek – nacija – čovečanstvo, str. 111–151.

ALPAR LOŠONC: Biopolitika i/ili biomoć, str. 153–189.

JOVANA ĆIRIĆ: Suverenitet u savremeno doba, str. 191–216.

IVAN MLADENOVIĆ: Savremene teorije demokratije, str. 217–247.

STUDIJE I ČLANCI

- PREDRAG KRSTIĆ: Mišljenje i ždranje. O jednom drevnom motivu tematizovanom nedavno u filozofiji, str. 251–274.
MIRKO BLAGOJEVIĆ: Religiozna Evropa, Rusija i Srbija: juče i danas. Argumenti empirijske evidencije: slučaj Evrope, str. 275–294.
ZORAN KINĐIĆ: O fanatizmu, str. 295–304.
TATJANA VELIMIROVIĆ: Kultura i/ili obmana, str. 305–322.

POLEMIKA

- ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Šta je „normalna nauka“? Odgovor na drugi deo teksta Slobodana Naumovića u „Filozofija i društvo“, str. 325–330.

OSVRT

- DMITRY OLSHANSKY: A Note on Post-Marxist Ideology and Intertextuality from Althusser to Kristeva, str. 333–340.

PRIKAZI

- IVAN PRAVDIĆ: Umetnost i revolucija. Gerald Raunig, *Umetnost i revolucija – umetnički aktivizam tokom dugog 20. veka*, Novi Sad, Futura, str. 343–348.
GORDANA ĐERIĆ: Animalno kao elementarno. Suzana Marjanić i Antonija Zaradija Kiš (ur.), *Kulturni bestijarij*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 2007, str. 349–351.

(36) 2

KANT I HEGEL U AKTUELNOJ PERSPEKTIVI

- SRĐAN NIKOLIĆ: Kant i prosvetiteljstvo: moderna ontologija aktuelnosti, str. 9–27.
MIRKO WISCHKE: Die Institutionen der Freiheit. Hegel's Rechtsphilosophie in gegenwärtigen Diskussionen, str. 29–48.
PETAR BOJANIĆ: Political Imagery: Sick Philosopher and Other As Poison (On Violence and Hypochondria), str. 49–78.

OGLEDI IZ SAVREMENE SOCIOLOGIJE RELIGIJE

- MIRKO BLAGOJEVIĆ: Religiozna Evropa, Rusija i Srbija: juče i danas (Argumenti empirijske evidencije: slučaj Rusije), str. 81–115.
SRĐAN BARIŠIĆ: Institucionalizacija islamskih zajednica nakon raspada SFRJ Jugoslavije, str. 117–127.
MILAN VUKOMANOVIĆ: Sufizam – unutrašnja dimenzija islama, str. 129–147.

STUDIJE I ČLANCI

- IVAN VUKOVIĆ: O pravu prvog okupatora u teritorijalnim sporovima, str. 151–160.
DUŠKO PRELEVIĆ: Ideja klasičnog kosmpolitizma: argumenti u prilog svetske vlade, str. 161–189.
DRAGANA JEREMIĆ–MOLNAR, ALEKSANDAR MOLNAR: Avangarda – od ratovanja, preko revolucionarne politike, do umetnosti, str. 191–220.
BOJAN SPAJIĆ: Konceptija primjene prava Džona Djuija u svom filozofskom i socijalnom kontekstu, str. 221–249.

POLEMIKA

- ALEKSANDAR PRNJAT: Crkva i paternalizam. Odgovor Mihailu Markoviću, str. 253–256.

PRIKAZI

- UNA POPOVIĆ: Feminističko iskušavanje feminizma. Adrijana Zaharijević (ur.), *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Beograd: Žene u crnom; Centar za ženske studije i istraživanje roda, Rekonstrukcija ženski fond, str. 259–264.
MIRKO BLAGOJEVIĆ: Dragoljub Đorđević, *Uzornici i prijani – skice za portret YU sociologa religije*. Čigoja štampa, Beograd, str. 265–273.
ZORAN KINĐIĆ: Kjerkegorove antinomije. Sofija Mojsić, *Kierkegaardov misaoni put. Od religije „skrivene unutrašnjosti“ do religije čina u mišljenju Sörena Kierkegarda*, „Mali Nemo“, Pančevo, 2008, str. 275–279.

PREDRAG KRSTIĆ: Sluh i glas. Petar Bojanić, *Provocatio: Vokativus Revolucionaria*, Beograd, Službeni glasnik, 2008, str. 281–284.

OLJA NUŠIĆ: Hedonizam i ništa više. Igor Primorac, *Etika i seks*, Službeni glasnik, Beograd, 2007, str. 285–289.

(37) 3

TRANSFORMACIJE POLITIKE

ANA BIREŠEV: Pierre Bourdieu – nekoliko elemenata (teorije) političkog polja, str. 9–36.

ALEKSANDAR NIKITOVIC: Država, sloboda, znanje, str. 37–57.

NEVEN CVETIČANIN: Dva lica globalnog otvorenog društva, str. 59–87.

IVANA SPASIĆ: Promene u Srbiji u perspektivi socijalnog učenja: retrospektiva jedne ideje, str. 89–108.

PREDRAG KRSTIĆ: O jednoj botaničkoj analogiji u modernoj teoriji društva, str. 109–145.

GRAĐANSTVO, NACIJA, IDENTITET

MILORAD STUPAR: Ideja evropskog građanina posle „perioda refleksije“ i *Lisabonskog sporazuma*, str. 149–161.

IRENA RISTIĆ: „Ništa drugo do jedna slika“: Stajin Rokanova teorija razvoju država u Evropi, str. 163–180.

RADA DREZGIĆ: Od planiranja porodice do populacione politike – promena vladajuće paradigme u srpskoj demografiji krajem 20. veka, str. 181–215.

JELENA ĐURIĆ: Identitet i interkulturalnost – Srbija kao mesto prožimanja Balkana i (Srednje) Evrope, str. 217–232.

STUDIJE I ČLANCI

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Religiozna Evropa, Rusija i Srbija: juče i danas. Argumenti empirijske evidencije: slučaj Srbije, str. 235–257.

GORDANA ĐERIĆ: *Drugi* u poslekonfliktnom stanju, str. 259–271.

MILOTKA MOLNAR SIVČ: Hajdegerov pojam „tubitak“ i temeljni pojmovi tradicionalne ontologije, str. 273–291.

MILAN SUBOTIĆ: Rađanje ruske inteligencije iz duha prosvetiteljstva: Aleksandar Radišev (I), str. 293–311.

OSVRT

SANDRA RADENOVIĆ: O bioetičkoj edukaciji, str. 315–317.

PRIKAZI

MARINKO LOLIĆ: Filozofska razmatranja problema pravde. Otrfid Hefe, *Pravda – filozofski uvod*, Akademski knjiga, Novi Sad, 2008., str. 321–327.

IVAN MLADENOVIĆ: Medijski diskurs i konflikt. Gordana Đerić (ur.), *Intima javnosti*, Beograd: Fabrika knjiga, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, 2008., str. 329–335.

2009

(XX) 1

RELIGIJA I ZAJEDNICA

MIRKO BLAGOJEVIĆ: O sociološkim kriterijumima religioznosti. Koliko ima (pravoslavnih) vernika danas?, str. 9–36.

SERGEJ LEBEDEV: Religijski procesi kao uzajamno međukulturno delovanje: konture sociološkog diskursa, str. 37–48.

ZORAN KINDIĆ: Mesijanska ideja u novovekovnom judaizmu, str. 49–68.

GADAMER I HAJDEGER

SAŠA RADOJIČIĆ: Gadamerovo shvatanje tradicije, str. 71–91.

SAŠA RADOVANOVIĆ: Suština tehnike i mogućnost umetnosti kao onog-spasonosnog u Hajdegerovom mišljenju, str. 93–106.

MIČO SAVIĆ: M. Hajdeger: Metafizički karakter naučno-tehničke civilizacije, str. 107–140.

STUDIJE I ČLANCI

DRAGANA JEREMIĆ-MOLNAR, ALEKSANDAR MOLNAR: Rasprava o uzvišenom krajem 18. veka: Berk, Kant i Šiler, str. 143–158.

MILAN SUBOTIĆ: Erik Hobsbaum: istoričar u potrazi za budućnošću, str. 159–192.

IVAN MLADENOVIĆ: Racionalnost, mentalna kauzalnost i društvene nauke, str. 193–221.

STANISLAV SRETENOVIĆ: Reparacije pobedenih, dugovi pobednika: slučaj Francuske i Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca/Jugoslavije, str. 223–243.

MISA J. LJUBENOVIĆ: Izlišnost neispravnog: ekonomija simbolike „ometenog“ tela, str. 245–278.

POLEMIKA

MIHAILO MARKOVIĆ: Paternalizam i kritika. Odgovor Aleksandru Prnjatu, str. 281–282.

PRIKAZI

TODOR KULJIĆ: Od Marksa do krunskog saveta (Malavrazić Đorđe (priř.), *Šesdeset osma – lične istorije. 80. svedočenja*. RDU RTS, Službeni glasnik, 2008, str. 285–289.

OLJA NUŠIĆ: Kuglati sam (Robert D. Patnam, *Kuglati sam: slom i obnova ameriĉke zajednice*, Mediteran, Novi Sad 2008, str. 291–296.

(XX) 2

ŽIVOTINJE I FILOZOFIJE I: PUTEVI

PREDRAG KRSTIĆ: Životinje i filozofi: Predgovor mojim kritičarima, str. 3–9.

EVA KAMERER: Razviće, metamorfoza, postanak. Shvatanje organizma od Aristotela do Darvina, str. 11–29.

ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Šta je antroponomija?, str. 31–40.

NIKOLA JANOVIĆ: Biopolitika: Životinje. Meso. Hrana, str. 41–58.

PETAR BOJANIĆ: Žrtvovanje. Reč, institucija, institucionalizacija. Franc Rozencvajg i borba protiv institucija, str. 59–71.

STUDIJE I ČLANCI

GUILLAUME SIBERTIN-BLANC: Politisation de la pensée deleuzienne, position de minorité dans le marxisme, str. 75–95.

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Revitalizacija religije i religioznosti u Srbiji: Stvarnost ili mit?, str. 97–117.

ISIDORA JARIĆ, MARTINA VUKASOVIĆ: Bolonjska reforma visokog školstva u Srbiji: Mapiranje faktora niske efikasnosti studiranja, str. 119–151.

JELENA ĐURIĆ: Procesi integracije identiteta, str. 153–176.

IVAN MLADENOVIĆ: Ekonomska teorija demokratije i racionalni glasač, str. 177–202.

MILAN SUBOTIĆ: Rađanje ruske inteligencije iz duha Prosvetiteljstva: Aleksandar Radišćev (II), str. 203–228.

MICHAL SLÁDEČEK: Pre i nakon istraživanja: Vítgenštajn o poreklu i kraju filozofije, str. 229–248.

KATARZYNA BIELINSKA: Ajde, opet na Bled! Prilog razmatranjima o „Praksisu“, str. 249–259.

UNA STOJNIĆ: Kantovo shvatanje prostora i zagonetka inkongruencije, str. 261–277.

NENAD FILIPOVIĆ: Šake, šrafovi, trouglovi i apsolutni prostor, str. 279–302.

(XX) 3

UNIVERZITET U REFORMI: EMPIRIJA I ISTORIJA

ANA JANKOVIĆ, ISIDORA JARIĆ: Uslovi rada nastavnog osoblja na Univerzitetu u Beogradu: Evaluacija rada nastavnika, str. 3–22.

ISIDORA JARIĆ: Uslovi rada nastavnog osoblja na Univerzitetu u Beogradu: Odnos prema upravi, str. 23–39.

MARINKO LOLIĆ: Jaspersov pokušaj rehabilitacije ideje univerziteta, str. 41–59.

STUDIJE I ČLANCI

CARLOS JOÃO CORREIA: Personal Identity and Eastern Thought, str. 63–81.

NONKA BOGOMOILOVA: A Philosophical Approach to the “Religion–National Mythology” Synthesis, str. 83–96.

IGOR KRTOLICA: Diagramme et agencement chez Gilles Deleuze. L'élaboration du concept de diagramme au contact de Foucault, str. 97–124.

DAVID PICKUS: Walter Kaufmann and the Future of the Humanities, str. 125–142.

VLADIMIR MILISAVLJEVIĆ: „Duh“ i „slovo“ moralnog zakona. Tekst i komentar u hermeneutici nemačkog idealizma (I), str. 143–157.

ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Da li se vrlina može naučiti?, str. 159–183.

IVAN MLADENOVIĆ: Serlovo shvatanje institucionalne realnosti, str. 185–198.

JELENA ĐURIĆ: O održivosti identiteta, str. 199–222.

ANA BIREŠEV: Kapitalizam i opravdavanje, str. 223–244.

POLEMIKA

ALEKSANDAR PRNJAT: O jezičko-ekspresivnom paternalizmu. Replika Mihailu Markoviću, str. 247–250.

TODOR KULJIĆ: Titostalgija, str. 253–257.

2010

(XXI) 1

IN MEMORIAM MIHAILO MARKOVIĆ

MIHAILO MARKOVIĆ: Neobjavljeni intervju. Praxis – kritičko mišljenje i delanje, str. 3–16.

POLITIKA RATA. POLITIKA MIRA

VOJIN RAKIĆ: The Future of Morality and International Justice, str. 19–30.

ALEKSANDAR MOLNAR: Stav Karla Šmita o totalnom ratu i totalnom neprijatelju uoči izbijanja Drugog svetskog rata, str. 31–49.

PETAR BOJANIĆ: „Cet arrière-goût de violence“: O nasilju protiv nasilja, str. 51–63.

MICHAL SLÁDEČEK: Demokratija: između esencijalno spornog pojma i agonističke prakse. Konoli, Muf, Tjuli, str. 65–87.

NEVEN CVETIČANIN: Konstituisanje savremene postideološke politike – Bizmark, Čerčil, De Gol, str. 89–110.

ŽIVOTINJE I FILOZOFIJE II: TRAGOVI

UNA POPOVIĆ: Razumeti filozofsku životinju, str. 113–122.

NEENAD DAKOVIĆ: Čovek koji čita: Umesto eseja, str. 123–131.

STUDIJE I ČLANCI

NIKOLA DOBRIĆ: Theory of Names and Cognitive Linguistics – The Case of the Metaphor, str. 135–147.

VLADIMIR MILISAVLJEVIĆ: „Duh“ i „slovo“ moralnog zakona: Tekst i komentar u hermeneutici nemačkog idealizma (II), str. 149–165.

DRAGAN D. LAKIČEVIĆ: Pitanja Makijaveliju, str. 167–186.

PREDRAG MILIDRAG: Istoričari filozofije i kasna sholastika: slučaj Dekartove teorije ideja, str. 187–207.

ZORAN KINĐIĆ: Problem zla u hinduizmu, str. 209–224.

DOBRILO ARANITOVIĆ: *Filozofija i društvo*. Bibliografija 1987–2008, str. 227–387.

(XXI) 2

S ONU STRANU PROSVEĆENOSTI

TIJANA BAJOVIĆ: Prosvetčivanje prosvetiteljstva: O permanentnoj krizi pojma, str. 3–27.

MARJAN IVKOVIĆ: Negativna dijalektika i jezički zaokret: aktuelnost Adornovog shvatanja konfliktne prirode modernih društava, str. 29–52.

VLADAN MILANKO: Revolucija sa maskom i bez nje, str. 53–70.
NIKOLA BOŽILOVIĆ: Kontekst kulture: Kritika primitivnog uma, str. 71–95.
SRĐAN PRODANOVIĆ: Rorti i savremena društvena teorija, str. 97–116.
NIKOLA JANOVIĆ: Društvo debakla: triptih diskursa univerziteta, str. 117–142.

STUDIJE I ČLANCI

VESNA STANKOVIĆ PEJNOVIĆ: Evropski standardi zaštite manjina – od uvjetovanosti do limitiranosti: Slučaj Hrvatske, str. 145–166.
KAZIMIR DRILLO: Wissen – Nihilismus – Bejahung. Fichtes transzendentalphilosophischer Offenbarungsbegriff, str. 167–183.
BURKHARD LIEBSCH: Philosophien im Widerstreit. Nachträgliche Ursprünge, Neuanfänge, Nachstiftungen, Revisionen, Subversionen, str. 185–224.
TODOR KULJIĆ: Sećanje na titoizam: Hegemoni okviri, str. 225–250.
IVAN MLADENOVIĆ: Ima li mesta za psihologiju u teoriji racionalnog izbora?, str. 251–273.
JELENA ĐURIĆ: Paradoksi identiteta, str. 275–292.
STEFAN RISTIĆ: Identitet umetničkog dela, str. 293–308.

PRIKAZI

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Gorki plodovi sukoba. Nebojša Popov, *Društveni sukobi – izazov sociologiji, Beogradski jun 1968*, „Otpori i zabrane“, Beograd, Službeni glasnik 2008, str. 311.
PREDRAG KRSTIĆ: Postmoderni etos jednog iznova posvećenog sveta. Mario Kopić, *Sekstant: skice o duhovnim temeljima svijeta*, Beograd: Službeni glasnik, 2010, str. 317–321.
MAJA ROGAČ: Metafore pogrešnosti. Tri filozofske metafore (pogrešnosti): Srđan Damjanović: *Rečnik grešaka*, Beograd, Zavod za izdavanje udžbenika 2009, str. 323–325.

(XXI) 3

IN MEMORIAM: SVETOZAR STOJANOVIĆ

TRIVO INDIĆ: Fragment o Svetozaru Stojanoviću, str. 3–8.
JOVAN ARANĐELOVIĆ: Dve značajne knjige Svete Stojanovića – Toze, str. 9–33.
ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Život u senci apokaliptičkog ruleta: Razgovor sa Svetozarom Stojanovićem, str. 35–69.
MARINKO LOLIĆ, SOFIJA MOJSIĆ: Odlazak velikana, str. 71–80.
DUŠAN BOŠKOVIĆ: Liberal među marksistima. Fragmenti o Sveti Stojanoviću, str. 81–91.
JELENA ĐURIĆ: Stvarnost i ideali jednog social-eko-demokrate, str. 93–100.

STUDIJE I ČLANCI

ŽELJKO MANČIĆ: Cyberpiracy and Morality: Some Utilitarian and Deontological Challenges, str. 103–117.
MARKO NOVAKOVIĆ: Umetnost i kritika prosvetiteljstva, str. 19–144.
MICHAL SLÁDEČEK: Društvena nauka kao ideja: Piter Vinč i Vitgenštajnovno nasleđe, str. 145–162.

OSVRTI I PRIKAZI

ZAGORKA GOLUBOVIĆ: Čemu nas može podučiti Hantingtonova analiza osvajanja demokratije u svetu?, str. 165–187.
MIRKO BLAGOJEVIĆ: Kultura iz sociološke perspektive, str. 189–196.
ZORAN KINĐIĆ: Istorija zapadnoevropskog mentaliteta. Peter Dincelbaher (priř.), *Istorija evropskog mentaliteta. Glavne teme u pojedinačnim prikazima*, Beograd: Službeni glasnik, Podgorica: CID, 2009, str. 197–203.
VLADIMIR MILISAVLJEVIĆ: Mišljenje imanencije (Arnaud François, *Bergson, Schopenhauer, Nietzsche: Volonté et réalité*, Paris: Presses Universitaires de France, 2008), str. 205–216.
DMITRY OLSHANSKY: Lacan's Medievalism (Erin Felicia Labbie, *Lacan's Medievalism*, Mineapolis: University of Minesota Press, 2006.), str. 217–220.
SANDRA RADENOVIĆ: Bioetika i JAHR-ova perspektiva (Godišnjak Katedre za društvene i humanističke znanosti u medicini Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci1/1), svibanj 2010, Rijeka, str. 221–223.

POLEMIKA

IVAN MLADENOVIĆ: Carstvo neznanja, str. 227–231.

2011

(XXII) 1

ARAPSKA I INDIJSKA MISAO

DUŠAN PAJIN: Indijske kosmogonije i kosmologije, str. 3-28.

DRAGO ĐURIĆ: *Kalam* kosmološki argument, str. 29-51.

FATHULAH MUDŽTABAL: Al-Birūni i Indija: prvi pokušaj razumijevanja, str. 53-86.

STUDIJE I ČLANCI

ŽIVAN LAZOVIĆ: Eksternalizam, skepticizam i epistemička sreća, str. 89–102.

MICHAL SLADEČEK: Normativnost i fakticitet: Rajtova kritika Kripkeovog shvatanja pravila, str. 103-122.

IVAN MLADENOVIĆ: Deliberativno rešenje za problem društvenog izbora, str. 123-142.

ALEKSANDAR MOLNAR: Svetlost slobode u dobu prosvetiteljstva (I): Nizozemska, str. 143-166.

MILAN SUBOTIĆ: Moskva kao Treći Rim: prilog istoriji ruskog mesijanizma (I deo), str. 167-192.

FILIP KOVAČEVIĆ: Zorba, Socrates, and the Good Life, str. 193-206.

ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Sjećanje i znanje, str. 207-218.

DEANA JOVANOVIĆ: O rodu, subjektivitetima i iskustvima: suočavanje sa prošlošću i feminističke politike solidarnosti, str. 219-243.

PROJEKTI INSTITUTA

Etika i politike životne sredine: institucije, tehnike i norme pred izazovom promena prirodnog okruženja, str. 247-255.

Politike društvenog pamćenja i nacionalnog identiteta: regionalni i evropski kontekst, str. 257-269.

Bioetički aspekti: moralno prihvatljivo u biotehnološki i društveno mogućem, str. 271-276.

OSVRTI I PRIKAZI

BOŽO STOJANOVIĆ: Dalekosežni uticaj nepredvidivog i neočekivanog (Nassim Nicholas Taleb, *Crni labud – utjecaj krajnje nevjerojatnog*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2009), str. 279-290.

SRĐAN DAMNJANOVIĆ: Autonomija umetnosti i dekonstrukcija estetike Sretena Petrovića (Sreten Petrović, *Za autonomiju umetnosti. Estetička preispitivanja*, Beograd, Službeni glasnik, 2010), str. 291-301.

POLEMIKA

IVAN MILENKOVIĆ: Carstvo neznanja reloaded (Poučno filozofsko-polemika vežba u sedam i po koraka, prema motivima romana Dr. Džekil i Mr. Hajd Roberta Luisa Stivensona), str. 305-311.

(XXII) 2

GLOBALIZACIJA I NJENI ASPEKTI

MIČO SAVIĆ: Hermeneutika i interkulturalno sporazumevanje u epohi globalizacije, str. 3–29.

JASMINA TEODOROVIĆ: Paradoksi globalnog i individualnog u mreži diskurzivnog mapiranja, str. 31–49.

BOŠKO TELEBAKOVIĆ: Problemi globalizovanja, str. 51–74.

STUDIJE I ČLANCI

BOŽIDAR JAKŠIĆ: Nacionalističke kritike *Praxisa*, str. 77–104.

MILAN SUBOTIĆ: Moskva kao Treći Rim: Prilog istoriji ruskog mesijanizma (II deo), str. 105–128.

ALEKSANDAR MOLNAR: Svetlost slobode u veku prosvetiteljstva (2): Engleska i Francuska, str. 129–155.
PETAR BOJANIĆ, VLADAN ĐOKIĆ: O "prevrtanju", o revolucionarnom. Nasilje i institucija, str. 157–171.
DRAGANA JEREMIĆ-MOLNAR: Osluškiivač htonskih bogova i kafanski svirač. Adornov doživljaj Šuberta, str. 173–190.
VESNA STANKOVIĆ PEJNOVIĆ: Sloboda, liberalizam i multikulturalizam, str. 191–214.
IRINA DERETIĆ: Da li nam je hermeneutika uopšte potrebna: Platon o umeću tumačenja, str. 215–228.
Isaac E. Ukpokolo: On the Contemporary African Experience: Towards a Humanistic Mode of Philosophy for Africa, str. 229–238.
IVAN SELIMBEGOVIĆ: Konzervativno i revolucionarno u kategoričkom imperativu: Logika želje i logika nagona u Kantovoj praktičkoj filozofiji, str. 239–263.

(XXII) 3

SAGLASNOST I LEGITIMNOST: POVODOM KNJIGE M. STUPARA FILOZOFIJA POLITIKE

MILORAD STUPAR: Ugovorna teorija u širem kontekstu – neka pojašnjenja i razmišljanja, str. 3–9.
MICHAL SLÁDEČEK: Republikanstvo, apsolutizam i liberalizam: Hobs i Kant o stanju rata i mira, str. 11–25.
ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Kontraktualizam *versus* kontraktarijanizam, str. 27–44.
IGOR ŽIVANOVIĆ: Platon, Makijaveli i makijavelizam, str. 45–67.

STUDIJE I ČLANCI

IVAN MLADENOVIĆ: Izbejivanje preferencija: Zašto deliberativna procedura treba da obuhvati preferencije kojima se izražavaju lični interesi, str. 71–93.
SANJA PETKOVSKA: Demokracija i politika razlike – kroz prizmu aktuelnog stanja, str. 95–119.
DUŠAN BOŠKOVIĆ: Intelektualci u vlasti: Društveni obrasci u formativnim godinama druge Jugoslavije, str. 121–135.
MIRJANA RADOJIČIĆ: Rat na granici prava i morala? Agresija NATO-a na SRJ u međunarodno–etičkoj perspektivi, str. 137–160.
HICHAM-STÉPHANE AFEISSA: Du possible, sinon j'étouffe! l'écologie politique au temps des catastrophes, str. 161–173.
JELENA ĐURIĆ: Antropo(bio)centrizam i odnos sa okolinom, str. 175–192.
BOJANA RADOVANOVIĆ: Human Development Index as a Measure of Human Development, str. 193–208.
MILOTKA MOLNAR SIVČ: Ideja obrazovane javnosti u Mekintajerovoj kritici prosvetiteljstva, str. 209–234.
PREDRAG MILIDRAG: Dekartova idea i reprezentacije stvari, str. 235–266.
RASTKO JOVANOVIĆ: Ostatak negativnosti i „srećan ishod“. Pojavna dijalektika suverenih država u Hegelovoj *Filozofiji prava*, str. 267–290.

(XXII) 4

KLASIČNA NEMAČKA FILOZOFIJA

MICHAEL NERURKAR: Kants „glücklichere Einfall“. Die wissenschaftstheoretische und – historische Selbstverortung Kants in der Vorrede der Kritik der reinen Vernunft, str. 3–21.
MARINKO LOLIĆ: Da li je Kantovo shvatanje radikalnog zla dovoljno radikalno, str. 23–36.
ANA HABER: Ethics as Ethical Rebellion: Good as the Externalization of Particularity in Hegel's Elements of the *Philosophy of Right*, str. 37–60.

GRAĐANI I EX-YU RATOVI

JELENA VASILJEVIĆ: Ključni elementi transformacije režima državljanstva u Srbiji od 1990. godine, str. 63–82.
BOJAN BILIĆ: (Post-)Yugoslav Anti-War Engagement: A Research Topic Awaiting Attention, str. 83–107.

STUDIJE I ČLANCI

TODOR KULJIĆ: Smrt kod levice i desnice: prilog kritici antitotalitarne tanatologije, str. 111–126.
VLADIMIR CVETKOVIĆ: U prilog jednoj filozofiji stvaranja: Maksim Ispovednik, str. 127–155.

ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Traganje za vrlinom, str. 157–181.

ELISSAVET AVRAMAKI, CHARALAMBOS TSEKERIS: The Role Of The Father In The Development Of Psychosis, str. 183–206.

PRIKAZI

NEVAD KAHTERAN: Dodirne tačke između islama i budizma, str. 209–212.

DOBRILO ARANITOVIĆ: Miladin Životić (1930–1997): Bio-bibliografija, str. 215–245.

2012

(XXIII) 1

RELIGIOZNOST U NACIONALNOM I EVROPSKOM KLJUČU

IVAN VLADIMIROVIĆ ZABAEV: Pravoslavna etika i duh socijalizma (zasnivanje jedne hipoteze), str. 1–20.

ELENA KOFANOVA, MARINA MČEDLOVA: Religioznost građana Rusije i Evrope, str. 21–39.

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Religijsko-konfesionalna identifikacija i vera u Boga građana Srbije, str. 40–52.

DRAGANA RADISAVLJEVIĆ ČIPARIZOVIĆ: Religioznost hodočasnika u Srbiji: Studija slučaja tri svetilišta, str. 53–58.

TEORIJSKE I PRAKTIČKE DIMENZIJE EKOLOGIJE

RASTKO JOVANOVIĆ: Kantova revolucionarna ekopolitika *IN SENSU COSMICO*: svrhovitost prirode i prostori moguće istorije, str. 71–85.

MICHAL SLADĚČEK: Vitgenštajn o jeziku i prirodi, str. 86–101.

JELENA VASILJEVIĆ: Politički prostor ekološkog građanstva, str. 102–111.

ANA BIREŠEV: Politička ekologija Bruna Latura, str. 112–125.

STUDIJE I ČLANCI

BOŽIDAR FILIPOVIĆ: Bruno Latur i teorija aktera-mreže, str. 129–149.

MARIJA RADOMAN: Istraživanje stavova LGBT populacije o sektoru bezbednosti, str. 150–171.

IVAN MLADENOVIĆ: Smisao i značaj deliberacije u teoriji demokratije, str.172–186.

OSVRTI

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Tri jubileja, str.189–190.

(XXIII) 2

ZVEZDA ISKUPLJENJA FRANCA ROZENCVAJGA

FRANCESCO PAOLO CIGLIA: Fra problematicità e fattualità. Il Dio „elementare“ di Franz Rosenzweig, str. 3–22.

GÉRARD BENSUSSAN: Quelques éléments pour introduire à la lecture de Rosenzweig, str. 23–34.

GESINE PALMER: Propheten des Mitleids: Herman Cohens Mitleidsbegriff als Tor zum *Stern der Erlösung*, str. 35–45.

MARTIN BRASSER: Der Tod im Leben. Einige Grundgedanken zu und aus Franz Rosenzweigs *Der Stern der Erlösung*, str. 46–54.

PETAR BOJANIĆ: “wäre er nicht mehr Staat”. Šeling i Rozencvajg o državi s onu stranu države, str. 55–64.

WILLI GOETSCHER: Philosophy from the Outside In: Rosenzweig's Critical Project, str. 65–76.

POBOLJŠANJE – BIOETIČKA KONTROVERZA

NADA GLIGOROV: Više od zdravlja, str. 79–90.

VOJIN RAKIĆ: Integrisanje kognitivnog i moralnog poboljšanja, str. 91–103.

ALEKSANDAR DOBRIJEVIĆ: Opasnosti od moralnog poboljšanja ljudi, str. 104–110.

VESELIN MITROVIĆ: Mit o moralnom poboljšanju: povratak u budućnost?, str. 111–123.

PREDRAG KRSTIĆ: Granice poboljšanja: tri lika boljeg (od) čoveka, str. 124–144.

DELIBERATIVNA DEMOKRATIJA – REALISTIČNA UTOPIJA?

BOJANA RADOVANOVIĆ: Individualno odlučivanje, grupno odlučivanje i deliberacija, str.147–167.

ŽELJKO MANČIĆ: Deliberativna demokratija i internet: da li onlajn deliberativna demokratija može da zameni klasičnu demokratiju?, str. 168–186.

IVANA JANKOVIĆ: Deliberativna demokratija i problem njene praktične primene, str.187–202.

STUDIJE I ČLANCI

MILAN SUBOTIĆ: Sibir na ruskim mentalnim mapama: imperijalni i nacionalni prostor, str. 205–234.

ŽELJKO RADINKOVIĆ: Das Heideggersche Programm einer Urwissenschaft und die Ansätze der Überwindung der „Sachferne“ der Bewusstseinsphänomenologie von Edmund Husser, str. 235–244.

OSVRTI I PRIKAZI

TODOR KULJIĆ: Jugoslovenska istorijska vremena, str. 247–251.

IN MEMORIAM

RADA DREZGIĆ, Stjepan Gredelj (1953–2012), str. 255–257.

(XXIII) 3

IZMIRENJE S PROŠLOŠĆU ILI SUOČAVANJE S NJOM?

Priredio Predrag Milidrag

SLOBODAN KARAMANIĆ: Antinomije 'istine i pomirenja': postjugoslovenski slučajevi, str. 3–22.

IVANA SPASIĆ, TAMARA PETROVIĆ: Varijante 'Treće Srbije', str. 23–44.

JAROSLAV NAJBERT: Historical Education in the Process of Democratic Transition: The Czech Case, str. 45–55.

PREDRAG MILIDRAG : O ulozi predsednika države u procesu pomirenja s prošlošću: francusko iskustvo, str. 56–77.

JULIJA MATEJIĆ: Diskurs postgeneracije. Sećanje i identitet potomaka počinilaca i žrtava holokausta, str. 78–90.

TIJANA BAJOVIĆ: Poplava sećanja: nastanak i razvoj *memory boom*, str. 91–105.

TODOR KULJIĆ: Društvena smrt, str. 106–115.

ŽAN-ŽAK RUSO: 300 GODINA OD ROĐENJA

Priredio Marinko Lolić

SRĐAN NIKOLIĆ: O Rusoovoj radikalnosti: sloboda, jednakost, događaj politike str. 119–134.

IVAN MILENKOVIĆ: Opšta volja kao teorijsko-politička fikcija: Ruso i pojam suverenosti, str. 135–147.

SLOBODAN SADŽAKOV: Problem egoizma u Rusoovoj praktičkoj filozofiji , str. 148–162.

IGOR CVEJIĆ : Šta Kant duguje Rusou?, str. 163–175.

ALPAR LOŠONC: Ruso i Marks: konvergencija ili divergencija?, str. 176–198.

VANJA RADAKOVIĆ: Autoportret filozofa u kontekstu prosvetiteljstva, str. 199–217.

SOCIOLOŠKO-MUZIČKA TEORIJA

Priredio Aleksandar Molnar

DRAGANA JEREMIĆ MOLNAR, ALEKSANDAR MOLNAR : Šubert i Betoven – Adornovi prvobitni antipodi muzike građanske epohe, str. 221–236.

MAJA VASILJEVIĆ: Koncept, degeneracije muzike! Od pesimizma *fin-de-siècle* do vladavine nacionalsocijalizma, str. 237–252.

ANA PETROV: Koncept evolucije muzike u teorijama Herberta Spensera i Čarlsa Darvina , str. 253–273.

IVANA VESIĆ: Tumačenje umetničkih praksi u diskursu Antonija Gramšija. Ka konstruisanju gramšijevske analize muzike u modernim i postmodernim društvima, str. 274–291.

STUDIJE I ČLANCI

SABINA HADŽIBULIĆ: Jedno sociološko istraživanje publike Opere Narodnog pozorišta u Beogradu, str. 295–312.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Socijalizam i kultura – šta to beše?, str. 313–332.

MILOŠ KRSTIĆ: Neki problemi savremene evolucione epistemologije – Hajekov pristup evoluciji tržišnog sistema, str. 333–347.

MIČO SAVIĆ: Ničeova kritika moralnih vrednosti, str. 348–370.
MARK LOŠONC: Bergson i virtuelnost memorije?, str. 371–387.
ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Filozof u Platonovoj državi, str. 388–406.

IN MEMORIAM

NIKOLA BOŽILOVIĆ, Prof. dr Milan Ranković (1932-2012), str. 409–411.

(XXIII) 4

CONTEMPORARY ISSUES IN BIOETHICS: THE NATIONAL AND REGIONAL CONTEXT

Rada Drezgić and Vojin Rakić, eds

VOJIN RAKIĆ: Introductory Note, str. 3.

SNJEŽANA PRIJIĆ – SAMARŽIJA: The Moral Status of Contraception and Openness to Procreation, str. 4-18.

RADA DREZGIĆ: On Feminist Engagements with Bioethics, str. 19-31.

DUŠANKA KRAJNOVIĆ: Ethical and Social Aspects on Rare Diseases, str. 32-48.

ZORAN TODOROVIĆ, DRAGANA PROTIĆ: Bioethical Issues in the Development of Biopharmaceuticals, str. 49-56.

SILVIA SALARDI: Determinism and Free Will in the Age of Genetics: Theoretical-Legal Concerns About Predictive Genetic Tests, str. 57-70.

HAJRIJA M. MUJOVIĆ-ZORNIĆ: Challenges of Traditional Bioethical Principles in the Implementation of Contemporary Standards of Medical Law, str. 71-79.

DRAGOSLAV MARINKOVIĆ, ZVONKO MAGIĆ: Serbian Bioethics from an International Perspective. Genetics and Bioethics, str. 80-86.

VOJIN RAKIĆ: The Current Debate: (C+M) E and Ultimate Harm, str. 87-96.

THE EUROPEAN EXPERIENCES OF REMBRANCE

Predrag Milidrag, ed.

CHRISTOPHER R. BROWNING: Sajmiste as a European Site of Holocaust Remembrance, str. 99-105.

HEIKE KARGE: Sajmište, Jasenovac, and the Social Frames of Remembering and Forgetting, str. 106-118.

NANCI ADLER: 'The Bright Past', or Whose (Hi)story? Challenges in Russia and Serbia Today, str. 119-138.

UWE NEUMÄRKER: Germany's Memorial to the Murdered Jews of Europe. Debates and Reactions, str. 139-147.

NEW PERSPECTIVES ON DELIBERATIVE DEMOCRACY

Ivan Mladenović, ed.

ANDREW KNOPS: Integrating Agonism with Deliberation – Realising the Benefits, str. 151-169.

VANJA SAVIĆ: Integration of Deliberative Democracy and Policy-Making. A Vision of a Deliberative System, str. 170-189.

STUDIES AND ARTICLES

ANGELO CORLETT: Reparations for U.S. War Crimes Against Iraq, str. 193-217.

MARCO RAMPAZZO BAZZAN: Le devenir Afrique de Lumumba, Nkrumah et Sankara. Ou de l'importance de ressasser le passé contre le discours de Dakar, str. 218-237.

TINE MØLLER SØRENSEN: Cultural Aspects of the Current Scandinavian Identity Crisis; The Case of Denmark – Purity Under Attack, str. 238-250.

ŽELJKO RADINKOVIĆ: Phänomenologisch-kritische Destruktion des Aprioriproblems beim frühen Heidegger, str. 251-268.

REVIEWS

VOJIN MILEVSKI: Anthology *Bioethics*, str. 271-277.

2013

(XXIV) 1

KORUPCIJA: KORENI, MEHANIZMI, ISKORENJIVANJE

Ana Birešev i Srđan Prodanović, prir.

REČ PRIREĐIVAČA, str. 3.

GREGOR KROUPA: History Gone Wrong: Rousseau on Corruption, str. 5-20.
SANJA MILUTINOVIĆ BOJANIĆ: Korupcija i seks, str. 21-32.
VITO TANZI: Corruption and the Economy, str. 33-59.
ALEKSANDAR FATIĆ: Corruption, Corporate Character-Formation and 'Value-Strategy', str. 60-80.
PETRUS C. VAN DUYN: Serbian Anti-Corruption Policy. Welcome to Potemkin's Village?, str. 81-118.
MARIJA ZURNIĆ: Anti-Corruption Discourse and Institutional Change in Serbia: The Money in Cyprus Scandal, str. 119-134.
ZORAN STOJILJKOVIĆ: Politička korupcija i slaba država, str. 135-159.
KRISTINA JORGIĆ, PETAR ČOLIĆ: Kratak pregled borbe protiv korupcije u Ruskoj i Osmanskoj carevini u prvoj polovini 19. Veka, str. 160-171.

DIJALETIKA ESTETIKE I POLITIKE U HEGELOVOJ FILOZOFIJI

Rastko Jovanov, prir.

REČ PRIREĐIVAČA, str. 173-175.

RASTKO JOVANOVIĆ: Hegel i žrtvovanje filozofije: dijalektika estetike i politike, str. 177-198.

NEBOJŠA GRUBOR: Hegelovo utemeljenje estetike putem određenja kulturno-povijesne funkcije umjetnosti, str. 199-211.

NIKLAS HEBING: Die ästhetische Geburt selbstbefeierter Subjektivität: Hegels dreifache Theorie der klassischen Komödie, str. 212-238.

ORIANE PETTENI: Le Narrateur kafkaïen ou la conscience malheureuse prisonnière en régime hégélien. L'exemple du Terrier, str. 239-253.

LADA STEVANOVIĆ: Privatno (ni)je javno. O Antigoninoj tužbalici i njenom ehu kod Hegela i Kjerkegora, str. 254-272.

RELIGIJSKI I FILOZOFSKI PLURALIZAM: SUSRET ISTOKA I ZAPADA

Nevad Kahteran, prir.

REČ PRIREĐIVAČA, str. 273-275.

DRAGO ĐURIĆ: Religijska tolerancija u Milanskom ediktu i u Ustavu Medine, str. 277-292.

HANS DAIBER: Humanism: A Tradition Common to both Islam and Europe, str. 293-310.

PREDRAG KRSTIĆ: Religija i tolerancija: tematizovanje odnosa u doba prosvjetiteljstva tolerancija, str. 311-337.

DRAŽEN VOLK: Promišljanje o društvenom i religijskom pluralizmu na temelju filozofije Ernsta Cassirera, str. 338-358.

JELENA JABLANOV MAKSIMOVIĆ: Pojam Drugog u pravoslavnom hrišćanstvu kao integrativni faktor suživota na prostoru bivše Jugoslavije, str. 359-378.

STUDIJE I ČLANCI

BORISLAV MIKULIĆ: Perverzija i metoda. Žižekova platonska ljubav za film, dijalektika egzemplifikacije i katastrofa psihoanalize u kinematičkom diskursu filozofije, str. 381-422.

SRĐAN PRODANOVIĆ: Pragmatička kritika poimanja svakodnevnih prakse u kulturnoj sociologiji Džefrija Aleksandera, str. 423-443.

DMITRIJ UZLANER: Slučaj 'Pusi rajot' i postsekularni hibridi, str. 444-457.

ORLANDA OBAD: Pouke iz predočja Europe za balkanističku kritiku (i njezine kritičare), str. 458-476.

PRIKAZI

VIŠNJA STANČIĆ: Majkl Volzer, *Moral i prljave ruke*, Albatros plus, Beograd 2010, str. 479-482.

NOVAK MALEŠEVIĆ: Drago Đurić, *Postojanje Boga*, Zavod za udžbenike/Srpsko filozofsko društvo, Beograd 2011, str. 483-497.

IVAN UME LJIĆ: Matthew Hall, *Plants as Persons: A Philosophical Botany*, SUNY Press, Albany, NY 2011, str. 499-503.

DANIJELA BARJAKTAROVIĆ: Zorica Mršević, *Ka demokratskom društvu – rodna ravnopravnost*, Institut društvenih nauka, Beograd 2011, str. 505-509.

(XXIV) 2

FILOZOFSKA PERIODIKA U SRBIJI: POGLED ISKOSA

Dušan Bošković, prir.

REČ PRIREĐIVAČA, str. 1-3.

MARINKO LOLIĆ: Osnovna obeležja razvoja srpske filozofske periodike, str. 5-15.

DRAGAN PROLE: Istraživanje kao podrška nastavi filozofije: prva decenija časopisa Arhe, str. 16-22.

IVAN NIKOLIĆ: Zastupljenost filozofske problematike u niškom časopisu Gradina – periodi 1900–1901 i 1966–1980, str. 23-32.

DUŠAN PAJIN: Kulture Istoka (1984–1992), str. 33-43.

DUŠAN BOŠKOVIĆ: Filozofija i društvo: od zbornika do časopisa (1984–1992), str. 44-60.

BILJANA ALBAHARI: Pregled domaće filozofske periodike u bibliotekama Srbije – Retrospektiva, str. 61-102.

STUDIJE I ČLANCI

VENANZIO RASPA: The Reality of Lies, str. 105-131.

ALEKSANDAR NIKITOVIĆ: Savršena i nesavršene države, str. 132-150.

MILICA TRIFUNOVIĆ: Ideal and Nonideal Theory: A Conceptual Overview, str. 151-173.

DEJAN PETROVIĆ: O pojmu habitusa – feministička kritika teorije o društvu Pjera Burdijea, str. 174-192.

NIKOLA T. BOŽILOVIĆ: Socijalna konstrukcija 'drugog' kao 'primitivnog' str. 193-210.

PREDRAG PAVLIČEVIĆ: Model za istraživanje stila političkih lidera u Srbiji na prelazu milenijuma, str. 211-238.

SILVIA SALARDI: 'Usi' e 'abusì' nel diritto: una riflessione critica sulla normativa in materia di analisi genetiche, str. 239-254.

MILIJANA ĐERIĆ: Eutanazija: konceptualizacija problema i bitnih distinkcija, str. 255-263.

FILIP IVANOVIĆ: Znanje i tradicija kod Klimenta Aleksandrijskog, str. 264-274.

KRITIČKI OSVRT

J. ANGELO CORLETT, KIMBERLY UNGER: How Not to Argue about Immigration, str. 277-288.

PRIKAZI

ANA BIREŠEV: Bernard Lahire, *Monde pluriel: Penser l'unité des sciences sociales*, Éditions du Seuil, Paris 2012), str. 291-293.

TIJANA BAJKOVIĆ Iver B. Nojman, *Upotrebe Drugog: Istok u formiranju evropskog identiteta*, Službeni glasnik, Beograd 2011), str. 295-300.

IN MEMORIAM

MIRKO BLAGOJEVIĆ: Sećanje na Juliju Jurjevnu Sinelinu, str. 505-509.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

016:[050:141.7Филозофија и друштво"1987/2013"

АЛБАХАРИ, Биљана, 1962-

Filozofija i društvo : pregled sadržaja :
1987-2013. / [priredila Biljana Albahari]. -
Beograd : Institut za filozofiju i društvenu
teoriju, 2013 (Beograd : Institut za
filozofiju i društvenu teoriju). - 31 str. ;
24 cm

Tiraž 100.

ISBN 978-86-82417-59-0

а) Филозофија и друштво (часопис) -
1987-2013 - Библиографије
COBISS.SR-ID 202139660

Univerzitet u Beogradu, Institut za filozofiju i društvenu teoriju
Kraljice Natalije 45, Beograd, telefon +3811126 46 242
www.instifdt.bg.ac.rs

